

FÖRSVARSAADVOKATERNA

Stockholm den 16 oktober 2017

STOCKHOLM
Högsta domstolen

Box 2066

103 12 Stockholm

ANSÖKAN OM RESNING

SÖKANDE:

Paul Mac Dowall, 710210-4630
Karl Gerhards väg 23 A
13335 Saltsjöbaden

OMBUD:

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm
Box 12107
102 23 Stockholm

Biträdande jurist Elsa Segerros
Försvarsadvokaterna Stockholm
Box 12107
102 23 Stockholm

MOTPART:

Riksåklagaren

SAKEN:

Grov kvinnofridskränkning; nu fråga om resning

AVGÖRANDE MOT

VILKET RESNING BEGÄRS:

Svea hovrätt, avdelning 1, dom av den 26 februari
2016 i mål B 3175-15

ADVOKAT: JOHAN ERIKSSON CLEA SANGBORN BJÖRN SANDIN TOBIAS FÄLTH LINA HOLMGREN
MIKAEL FREDBLAD PEHR AMRÉN ROBIN SÖDER DOUGLAS BLIDBERG CAMILLA LIND CARL-OSKAR MORGÅRDEN
BITRÄDANDE JURIST: OLLE KRISTHAMMAR ELSA SEGERROS

INFO@FORSVAR.SE
HANTVERKARGATAN 78 Box 12107 102 23 STOCKHOLM
TELEFON: 08-545 701 30 FAX: 08-545 701 39 Org Nr 969682-9994

Innehållsförteckning

1	YRKANDEN	3
2	RÄTTSLIG GRUND	3
3	BAKGRUND OCH BEVISNINGEN I MÅLET	3
3.1	Bakgrundsomständigheter	3
3.2	Bevisningen i målet	5
4	RÄTTSLIG REGLERING	9
4.1	Grund för resning	9
4.1.1	Grund för resning enligt huvudregeln – 58 kap. 2 § 4 p. RB (första ledet)	9
4.1.2	Grund för resning enligt tilläggsregeln – 58 kap. 2 § 4 p. RB (andra ledet).....	11
4.1.3	Övrig rättslig reglering av relevans i detta ärende	13
5	NYA BEVIS	15
5.1	Inledning	15
5.2	Sammanfattning av nya vittnen	16
5.3	Målsägandens bristande trovärdighet	17
5.3.1	Oriktiga påståenden <i>före</i> huvudförhandlingen	17
5.3.2	Oriktiga påståenden <i>under</i> huvudförhandlingen	22
5.3.3	Oriktiga påståenden <i>efter</i> huvudförhandlingen	37
5.3.4	Sammanfattande kommentar avseende målsägandens bristande trovärdighet.....	39
5.4	Nya bevis hänförliga till stödbevisningen	40
5.4.1	Kasper Drakendal	40
5.4.2	Anna Skipper	41
5.5	Nya bevis avseende brister i utredningen	43
5.5.1	Manipulerad förhörsurkund	43
5.5.2	Förhör upptecknades inte i protokoll.....	50
5.5.3	Material som talade till Paul Mac Dowalls fördel undanhölls försvaret	52
5.5.4	Utredaren ger starkt intryck av att vara partisk	53
5.5.5	Bristande utredning av SMS skickat av målsägandes syster	54
5.5.6	Övriga brister i utredningen	55
6	SLUTSATS: GRUND FÖR RESNING FÖRELIGGER	58
7	Förteckning över bilagor:	61

I egenskap av ombud för Paul Mac Dowall, se fullmaktshandling i bilaga 27, ansöker undertecknad härmed om resning enligt nedan angivna yrkanden och grunder.

1 YRKANDEN

1. Paul Mac Dowall yrkar att Högsta domstolen beviljar resning, undanröjer Svea hovrätts dom och återförvisar målet till hovrätten för ny prövning.
2. Paul Mac Dowall yrkar att åklagaren beslutar om att återuppta förundersökningen samt att advokat Johan Eriksson förordnas som offentlig försvarare för honom.

2 RÄTTSLIG GRUND

3. 58 kap. 2 § 4 p. RB, 58 kap. 6 a § RB samt 21 kap. 3 b § RB.

3 BAKGRUND OCH BEVISNINGEN I MÅLET

3.1 Bakgrundsomständigheter

4. Hovrätten har i ovan laga kraft vunna dom, se bilaga 28, funnit att Paul Mac Dowall, mot sitt förnekande, ska dömas för grov kvinnofridskränkning bestående av att han under tiden juni 2009 till den 24 november 2013¹, i den gemensamma bostaden, skulle ha begått brottsliga gärningar mot målsäganden, Jessica Mac Dowall, som han var gift med.
5. Paul Mac Dowall och Jessica Mac Dowall träffades år 2003 och gifte sig år 2006. År 2008 flyttade makarna till Älgö utanför Saltsjöbaden. Enligt det äktenskapsförord som gällt mellan dem ägde Paul Mac Dowall 80 procent och Jessica Mac Dowall 20 procent av den fastighet som de under nu ifrågavarande tid bodde i. Äktenskapsförordets giltighet har varit föremål för tvist men är rättskraftigt avgjort.
6. Paret har de gemensamma barnen Norah (född 2006) och Ian (född 2009).
7. I september 2012 beslutades sig Paul Mac Dowall för att skilja sig från Jessica Mac Dowall. På grund av Jessica Mac Dowalls reaktion och vägran att skriva under

¹ Detta motsvarar gärningsbeskrivningen så som den framställdes i målet. Årtalet bör emellertid vara felaktigt angivet då Paul Mac Dowall och Jessica Mac Dowall i november 2013 sedan en längre tid tillbaka levit isär, vilket framgår av redogörelsen för ingivandet av skilsmäsoansökan.

skilsmäsoansökan, kom dock ansökan inte att inges förrän den 6 februari 2013 (mål nr T 783-13 vid Nacka tingsrätt). Det kan noteras att ansökan gavs in av Paul Mac Dowall ensam, och följaktligen endast är undertecknad av honom.

8. Efter att ansökan om skilsmässa ingivits, kallades Paul Mac Dowall och hans ombud, advokat Erik Lönnqvist, av Jessica Mac Dowalls ombud, advokat Carl Skarborg, till ett möte.
9. Vid mötet hotade advokat Carl Skarborg Paul Mac Dowall uttryckligen med att för det fall Paul Mac Dowall inte bortsåg från det mellan makarna Mac Dowall gällande äktenskapsförordet och Jessica Mac Dowall inte erhöll hälften av fastigheten (marknadsvärde 10 000 000 kronor – 11 000 000 kronor), samt Paul Mac Dowall inte till Jessica Mac Dowall utgav ett skadestånd om 50 000 kronor så som kränkningsersättning, skulle Paul Mac Dowall polisanmälas för att ha misshandlat och kränkt Jessica under tio års tid. Advokat Carl Skarborg tillade att det i och för sig inte fanns några vittnen till misshandel eller kränkningar men att Paul Mac Dowall, som själv är ledamot av Sveriges Advokatsamfund, nog visste att det var bäst att undvika processer.
10. Paul Mac Dowall tillbakavisade omedelbart påståendena som falsarier, men advokat Carl Skarborg responderade att det inte spelade någon roll utan bara att det fanns två sätt att göra detta; ett lätt och ett svårt. Det lätta var att hustrun erhöll hälften av fastigheten samt skadestånd, så skulle de påstådda kränkningarna vara ur världen och vårdnaden om parets båda barn fortsatt gemensam. Det svåra, sa advokat Carl Skarborg, var att Jessica Mac Dowall inte fick hälften och i så fall skulle Paul Mac Dowall polisanmälas samt så skulle andra processer rörande vårdnad, äktenskapsförord, kvarsittanderätt till ovan nämnda fastighet etc. följa.
11. Mot bakgrund av advokat Carl Skarborgs agerande vid mötet beslutade advokatsamfundets disciplinnämnd i januari 2016 att tilldela advokat Carl Skarborg en erinran för att ha utövat otillbörlig påtryckning mot Paul Mac Dowall.²
12. Den 17 april 2013, efter att advokat Erik Lönnqvist slutligt meddelat advokat Carl Skarborg att Paul Mac Dowall inte skulle bortse från äktenskapsförordet, gjorde

² Se disciplinnämndens beslut om erinran, [bilaga 6](#).

Jessica Mac Dowall, genom advokat Carl Skarborg, den brottsanmälan som ledde till det åtal som här är föremål för resningsansökan. Utöver nämnda brottsanmälan stämde Jessica Mac Dowall även Paul Mac Dowall på kvarsittanderätten till den gemensamma bostaden, på jämkning av äktenskapsförord samt på vårdnaden om de gemensamma barnen, samt polisanmälde hon Paul Mac Dowall i åtminstone fyra andra fall, vilka anmälningar dock omgående lades ned av polisen.

13. Den 7 oktober 2013 dömde tingsrätten till äktenskapsskillnad mellan parterna.
14. Vad som inledningsvis är av vikt att känna till är även att Jessica Mac Dowall har en bakgrund som skådespelerska samt har arbetat som researcher för i vart fall tre TV3-dokumentärer om misshandlade kvinnor. Hon har således god kännedom om hur situationen för misshandlade kvinnor brukar se ut.

3.2 Bevisningen i målet

15. Paul Mac Dowall fälldes till ansvar för sex åtalpunkter. I målet finns ingen som helst teknisk bevisning eller dokumentation av skador, vilket understryks av såväl tings- som hovrätt. Avgörande för den fällande domen har istället varit tilltron till målsägandens uppgifter samt stödbevisning i form av vittnesutsagor från närstående till målsäganden som har vittnat om vad målsäganden har berättat för dem. Med undantag för målsägandens son sedan tidigare äktenskap, Kasper Drakendal, har inte någon således sett eller hört att Paul Mac Dowall skulle ha varit våldsam mot eller kränkt Jessica. Såvitt gäller särkullbarnet Kasper Drakendal kan noteras att han hördes först i hovrätten och då enbart om åtalpunkt 1.3 "trappan", vilken punkt Jessica Mac Dowall fick driva som enskilt åtal då åklagaren i hovrätten lagt ned åtalpunkten. Det finns dessutom stor anledning att ifrågasätta Kasper Drakendals vittnesmål; se vidare avsnitt 5.4.1 nedan.
16. I princip samtliga de vittnesmål som utgör stödbevisning i målet har vittnat om att de kontaktats av Jessica Mac Dowall efter det att Paul Mac Dowall i september 2012 meddelat Jessica Mac Dowall sin avsikt att skilja sig, och att hon först då berättat för dem vad hon påstår sig ha varit utsatt för. Vad som ska noteras är att samtliga dessa vittnen utgörs av sådana personer som är lojala mot Jessica Mac Dowall, så som hennes mor, son och bästa vän.

17. De påstådda gärningarna har satts i samband med andra händelser och har därför givits benämning och gärningsbeskrivning enligt följande.

- **Åtalspunkt 1.1** – "Möhippan", av Jessica Mac Dowall för sin syster planerad möhippa.

18. Gärningsbeskrivning: *"[Paul Mac Dowall har] i början av juni 2009 misshandlat målsäganden genom att tilldela henne ett flertal knytnävsslag och knackningar i bröstet och ett knytnävsslag mot ena överarmen, med smärta och blåmärken som följd".*

19. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *"Gärningen under åtalspunkten 1.1 (Möhippan) stöds av Catharina Robackens uppgifter. Catharina Robacken är visserligen Jessica Mac Dowalls mor och hennes vittnesmål får därför bedömas med viss försiktighet. Hennes uppgifter har dock varit detaljerade och klara och framstår som tillförlitliga. De blåmärken hon har iakttagit på Jessica Mac Dowall efter händelsen under åtalspunkten 1.1 och hennes uppgifter om att Jessica Mac Dowall gråtit och berättat att Paul Mac Dowall slagit henne utgör stöd för Jessica Mac Dowalls berättelse."*

- **Åtalspunkt 1.2** – "Blåsningen", Jessica Mac Dowall deltog vid inspelningen av en så kallad blåsning av Anna Skipper i TV-programmet "Blåsningen".

20. Gärningsbeskrivning: *"[Paul Mac Dowall har] vid något tillfälle i november 2009 misshandlat målsäganden genom att tilldela henne ett flertal knytnävsslag och knackningar mot bröstet och axlarna samt ta hårda tag om axlarna, med smärta och blåmärken som följd."*

21. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *"Vad gäller gärningen under åtalspunkten 1.2 (Blåsningen) får Jessica Mac Dowalls berättelse stöd av de uppgifter som Anna Skipper har lämnat. Anna Skipper har på ett trovärdigt sätt berättat att hon iakttagit blåmärken på Jessica Mac Dowalls axlar och bröst."*

- **Åtalspunkt 1.3** – "Trappan", påstådd händelse i anslutning till en trapp i bostaden.

22. Gärningsbeskrivning: *"[Paul Mac Dowall har] vid något tillfälle under 2011, troligtvis under våren, misshandlat målsäganden genom att, när hon varit på väg nedför en*

trappa, ta tag i henne och dunka henne mot en vägg så att hon slagit i ryggen och bakhuvudet, med smärta som följd.”

23. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *”Vidare får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalpunkten 1.3 (Trappan) stöd av Kasper Drakendals uppgifter. Kasper Drakendal är visserligen Jessica Mac Dowalls son och hans uppgifter får därför bedömas med viss försiktighet. Han har dock klart och detaljerat berättat om gärningen och bl.a. om hur han sett Paul Mac Dowall dunka Jessica Mac Dowall mot en stenvägg så att hon slagit i ryggen och bakhuvudet. Hans uppgifter bedöms som tillförlitliga.”*

- **Åtalpunkt 1.4 – ”Badkaret”, påstådd händelse i badrummet i bostaden.**

24. Gärningsbeskrivning: *”[Paul Mac Dowall har] vid något tillfälle under vintern/våren 2011 misshandlat målsäganden genom att ta hårda tag runt hennes armar och kasta henne mot ett badkar så att hon slagit ryggen i en badkarskran, med smärta och blåmärke på ryggen som följd”.*

25. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *”Jessica Mac Dowall får också stöd av annan bevisning när det gäller händelsen under åtalpunkten 1.4 (Badkaret). Flera vittnen, Catharina Robacken, Sara Schager, Lotta Stemme och Anna Skipper, har uppgett att Jessica Mac Dowall berättat om händelsen för dem. Catharina Robacken har berättat att Jessica Mac Dowall ringde henne samma kväll och berättade om händelsen och hur ont hon hade. Sara Schager, som arbetade tillsammans med Jessica Mac Dowall under den tiden, har berättat att Jesscia Mac Dowall vid ett tillfälle i augusti/september 2012 bröt ihop på kontoret och berättade om fysisk och psykisk misshandel och då bl.a. om badkarshändelsen. Anna Skipper har även berättat att hon iakttagit ett stort blåmärke på Jessica Mac Dowalls rygg.”*

- **Åtalpunkt 1.5 – ”Cannes”, påstådd händelse inför en tjänsteresa till Cannes.**

26. Gärningsbeskrivning: *”[Paul Mac Dowall har] den 30 mars 2012 misshandlat målsäganden genom att ta hårda grepp runt hennes handleder, kasta omkull henne på golvet och därefter tilldela henne sparkar mot benen, med smärta som följd”.*

27. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *"Vidare får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalpunkten 1.5 (Cannes) stöd av vad Åsa Modig har berättat. Åsa Modig, som under den aktuella tiden arbetade tillsammans med Jessica Mac Dowall, har uppgett att Jessica Mac Dowall, under taxiresan till flygplatsen, vred sig om handlederna som om det gjorde ont och att hon sa att det hade varit bråk mellan henne och Paul Mac Dowall, att han hade kastat ut henne från huset och att hon inte hade fått säga hejdå till barnen. Hovrätten finner inte anledning att ifrågasätta hennes uppgifter och bedömer dem som tillförlitliga."*

- **Åtalpunkt 1.6** – "Frankrike", påstådd händelse inför en semesterresa till Frankrike via Särö.

28. Gärningsbeskrivning: *"[Paul Mac Dowall har] vid något tillfälle i slutet av juni eller början av juli 2012 misshandlat målsäganden genom att kasta omkull henne på golvet och därefter tilldela henne slag mot armarna och sparkar mot höften, svanskotan och låret, med smärta och blåmärken som följd".*

29. Vad hovrätten uttalar om stödbevisningen: *"Slutligen får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalpunkten 1.6 (Frankrike) stöd av Sara Schager, Åsa Modig och Catharina Robackens uppgifter. De har uppgett att Jessica Mac Dowall för dem berättat att Paul Mac Dowall sparkat henne på svanskotan och i ryggen. Sara Schager har uppgett att Jessica Mac Dowall berättade om denna händelse vid tillfället 2012 då hon hade brutit ihop på kontoret, som ovan nämnts, och att hon då också berättat att misshandeln hade orsakat mycket smärta och att hon fått svårt att sitta efter händelsen. Catharina Robacken har även berättat att Jessica Mac Dowall haltade efter händelsen."*

30. Hovrätten har i sina domskäl, s. 4, anfört följande.

"Åtalet bygger i huvudsak på Jessica Mac Dowalls uppgifter. En huvuduppgift blir därför att bedöma om Jessica Mac Dowalls utsaga är trovärdig och om den, i förening med vad som i övrigt har förekommit i målet, är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt (se NJA 2009 s. 447 I och II samt NJA 2010 s. 671).

Jessica Mac Dowall har lämnat detaljerade, levande och långa berättelser under de olika åtalpunkterna. Berättelserna framstår som självupplevda och fria från

felaktigheter, överdrifter och tvekan i avgörande delar. I de fall då hon ändrat sina uppgifter har hon kunnat lämna rimliga förklaringar till de ändringar hon gjort. För hovrätten framstår det som naturligt att en person förhållandevis lång tid i efterhand inte kan komma ihåg alla detaljer t.ex. exakt datum för en viss händelse.”

31. Tingsrätten skriver å sin sida i domen på s. 9:

”De uppgifter som Jessica Mac Dowall har lämnat framstår dock till viss del som märkliga, överdrivna eller motsägelsefulla.”

32. Därutöver ägnar tingsrätten ca tre sidor i domen åt att diskutera Jessica Mac Dowalls bristande trovärdighet och lyfter sådana omständigheter som gör att hennes utsaga ska värderas med försiktighet. Tingsrätten konstaterar slutligen att Jessica Mac Dowalls uppgifter inte ensamt kan läggas till grund för fällande dom utan att det krävs stödbevisning. Tingsrätten understryker också att inget av vittnena har sett våld utövas eller hört Paul uttala kränkande tillmälen. Vidare saknas all form av dokumentation såsom läkarintyg, rättsintyg eller fotografier av de påstådda skadorna.

4 RÄTTSLIG REGLERING

4.1 Grund för resning

4.1.1 Grund för resning enligt huvudregeln – 58 kap. 2 § 4 p. RB (första ledet)

33. Enligt 58 kap. 2 § 4 p. RB får resning beviljas *om någon omständighet eller något bevis, som inte tidigare har förebringats, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade frikänts eller till att brottet hänförts under en mildare straffbestämmelse än den som tillämpats ("huvudregeln") eller om det, med hänsyn till vad sålunda åberopas och i övrigt förekommer, finns synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om den tilltalade har förövat det brott, för vilket han dömts ("tilläggsregeln").*

34. Beträffande huvudregeln ger lagen föreskrifter i två hänseenden: (i) på vilket sätt det nya materialet ska kunna påverka bedömandet, och (ii) vilket värde det nya materialet måste kunna tillmätas. Vid resning till förmån för tilltalad ska frikännande samt om brottet kan hänföras under en mildare straffbestämmelse alltid tillmätas betydelse.

Beträffande frågan vilket värde det nya materialet ska ha för att resning ska möjliggöras enligt huvudregeln gäller att det *sannolikt* skulle ha påverkat bedömningen.³

35. Det nya materialet ska ses i förhållande till vad som tidigare har framlagts i målet och om bevisningen till stöd för domen är mycket övertygande, desto större krav ställs på det nya materialet för att resning ska beviljas och vice versa. Det går därför inte att ange något generellt krav på vilket värde materialet måste ha.⁴ Det kan som exempel föreligga mycket starka nya omständigheter eller bevis avseende något som har ytterst ringa betydelse för helhetsbedömningen, samtidigt som det i ett annat fall läggs fram svaga bevis avseende något som är av direkt avgörande betydelse.⁵ Hänsyn måste tas till omständigheterna i det enskilda fallet. I nu aktuellt fall innebär detta att det som presenteras i kapitel 3 angående vad som utgör bevisningen i målet, ska ställas mot vad som i det följande kommer att presenteras i form av nytt material.

36. I kapitel 3 har det redogjorts för att målsägandens trovärdighet har varit avgörande för den fällande domen mot Paul Mac Dowall. Målsägandens trovärdighet kan således sägas ha haft *direkt avgörande betydelse för den fällande domen* (jämför betydelsen av detta i stycket ovan). Enligt doktrinen innebär detta att det, för att resning ska beviljas, enbart bör krävas *svaga nya bevis* för att resning ska komma ifråga – eftersom de nya bevisen är hänförliga till något som har varit av direkt avgörande betydelse för utgången.⁶

37. Vad som i det följande kommer att presenteras utgörs enligt försvarets mening av *starka nya bevis* (se kapitel 5.1) avseende något som har haft *direkt avgörande betydelse* för den fällande domen. Det är således tydligt att grund för resning föreligger. De nya bevisen är dels hänförliga till målsägandens trovärdighet, som har varit direkt avgörande för den fällande domen, dels av nya bevis som är hänförliga till den stödbevisning som varit en förutsättning för den fällande domen, eftersom det inte är tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig – det krävs i regel någon form av stödbevisning (NJA 2009 s. 447 I och II).

³ Welamson & Munck, Rättegång VI, s. 198.

⁴ Welamson & Munck, Rättegång VI, s. 205.

⁵ Axberger m.fl., Felaktigt dömda, s. 88.

⁶ Axberger m.fl., Felaktigt dömda, s. 88.

38. Det finns dessutom mycket att anföra mot tingsrätten och hovrättens domar i sig, så som att tingsrätten dömde Paul Mac Dowall för preskriberade gärningar. De flertalet fel som har begåtts under processens gång är emellertid inget *nytt* i den bemärkelsen som krävs för resning, men det kan ha betydelse för den fällande domens styrka. Den fällande domens styrka är i sin tur avgörande för vilka krav som ställs på den nya bevisningen för att resning ska beviljas. Beträffande de fel som har förekommit under processens gång hänvisas till Paul Mac Dowalls överklagande till Högsta domstolen där allt framgår, se bilaga 30.

39. Om de nya bevisen som kommer att presenteras i det följande hade varit kända i den ordinarie brottmålsprocessen görs det gällande att Paul Mac Dowall *sannolikt hade frikänts* eftersom målsägandens trovärdighet allvarligt hade ifrågasatts. Resning bör således kunna beviljas enligt den så kallade *huvudregeln*.

4.1.2 Grund för resning enligt tilläggsregeln – 58 kap. 2 § 4 p. RB (andra ledet)

40. För det fall Högsta domstolen inte finner att det är sannolikt att Paul Mac Dowall hade frikänts mot bakgrund av det nya materialet görs det gällande att det i vart fall föreligger synnerliga skäl att bevilja resning.

41. Enligt tilläggsregeln får resning beviljas om det, *med hänsyn till vad sålunda åberopas och i övrigt förekommer, finns synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om den tilltalade har förövat det brott, för vilket han dömts*. Enligt förarbetena syftar tilläggsregeln till att möjliggöra resning vid en lägre grad av sannolikhet än vad huvudregeln stadgar, nämligen när det nya materialet framkallar tvivelsmål om den tilltalades skuld.⁷ Som motivering till tilläggsregelns införande framhålls att det vid resning till den tilltalades förmån, kravet på att utgången skulle ha blivit en annan *"ej böra under alla förhållanden strängt upprätthållas"*. Det ansågs alltså viktigt att medge resning när bevisningen är av mindre styrka men som ändå framkallar tvivel om den tilltalades skuld.⁸

42. Även tilläggsregeln förutsätter att någon ny omständighet eller något bevis åberopas men avsikten är att det ska krävas *mindre* för att resning ska kunna beviljas. I doktrinen framhålls som exempel att förhållanden som får en länk i en beviskedja att

⁷ NJA II 1943 s. 729 samt SOU 1938:22 s. 75 och 575.

⁸ SOU 1938:44 s. 74 och 575.

framstå som svagare än tidigare kan vara tillräckligt för att resning ska beviljas enligt tilläggsregeln. Även bevisning avseende så kallad hjälpfakta, exempelvis avseende tillförlitligheten av en vittnesutsaga, kan utgöra grund för resning (sådana nya bevis presenteras i kapitel 5.3).⁹

43. Bertil Bengtsson har framhållit att bedömningen av vad som enligt huvudregeln *sannolikt* hade lett till en annan utgång i princip inte är annorlunda än andra sannolikhetsbedömningar mot bakgrund av ett skriftligt material – exempelvis skriftlig handläggning i ärenden om häktning.¹⁰ Bengtsson framhåller vidare att vad som framstår som svårare är att avgöra om *synnerliga skäl* kan leda till resning då sannolikhetskravet inte är uppfyllt. Vid tillämpning av tilläggsregeln behöver inte domstolen fråga sig vad resultatet hade blivit om den nya bevisningen hade varit föremål för prövning i den ordinarie processen. En friare prövning av resningsfrågan ska istället göras och möjlighet finns till en slags skälighetsbedömning som annars inte förekommer när en domstol prövar bevisning om brott.¹¹

44. Vid en granskning av praxisutvecklingen beträffande tilläggsregeln på senare tid kan en tydlig kategori utläsas avseende vad som av Högsta domstolen ansetts utgöra *synnerliga skäl* i tilläggsregelns mening, nämligen fall där tilltron till målsägandens uppgifter varit avgörande för den fällande domen men där det sedan framkommer nya uppgifter som gör att tilltron till målsägandens utsaga kan ifrågasättas. Av fall där tillförlitligheten till målsägandens uppgifter varit avgörande för den fällande domen men där det senare framkommit nya omständigheter som får tilltron att ifrågasättas och resning har beviljats kan följande nämnas: **NJA 1993 C 181, NJA 2004 N 59, NJA 2007 N 33, NJA 2008 N 25, NJA 2013 N 15** och **NJA 2016 N 3**.

45. Det är således tydligt att nya omständigheter som påverkar tilltron till målsägandens uppgifter är något som av Högsta domstolen ansetts utgöra *synnerliga skäl* för resning, i fall där tilltron till målsägandens utsaga varit avgörande för den fällande domen. Om Högsta domstolen har tolkat en lagregel blir det i princip en del av gällande rätt på området för hur regeln ska tolkas.¹²

⁹ Fitger m.fl., Rättegångsbalken (1942:740), kommentaren till 58 kap. 2 §, publicerad i Zeteeo: 2016-12-20, hämtad 2017-06-20.

¹⁰ Bengtsson, "Resning i brottmål vid synnerliga skäl", i Process och exekution, s. 2.

¹¹ Bengtsson, "Resning i brottmål vid synnerliga skäl", i Process och exekution, s. 2.

¹² Bernitz, m.fl. Finna Rätt, 13 uppl., Norstedts Juridik 2014.

46. Om Högsta domstolen inte finner att det nya materialet medför att det är sannolikt att utgången hade blivit en annan om materialet hade förebringats i brottmålet, görs det gällande att det i vart fall föreligger synnerliga skäl för resning enligt tilläggsregeln.

4.1.3 Övrig rättslig reglering av relevans i detta ärende

4.1.3.1 Om återupptagande av förundersökningen

47. Enligt 58 kap. 6 a § RB ska åklagaren återuppta en förundersökning om det i en ansökan om resning åberopas eller om det på annat sätt kommer fram en omständighet eller ett bevis som inte tidigare lagts fram och det är sannolikt att omständigheten eller beviset utgör grund för resning. Förundersökningen ska dock inte återupptas om det saknas behov av utredningsåtgärder.

48. I förarbetet anges att en första förutsättning är att det i en ansökan om resning åberopas, eller på annat sätt kommer fram, omständighet eller bevis som inte tidigare lagts fram (nyhetskravet).¹³ När det gäller förutsättningarna för att förundersökningen ska återupptas angav Förundersökningsutredaren riksåklagarens tolkning av rättsläget som det följande:

49. *Förundersökningen ska återupptas om det framkommer nya omständigheter eller bevis som – självfallet på objektiva grunder – ger sådan anledning att hysa tvivel om en hovrättsdoms riktighet att resning bör kunna beviljas om en kompletterande utredning bekräftar innehållet i det nya materialet. I bedömningen ska även beaktas möjligheten att medge resning enligt tilläggsregeln.*¹⁴

50. I propositionen anfördes:

*I de fall domstolen begär en skriftlig förklaring av åklagaren får denne anledning att ta ställning till om förundersökningen ska återupptas. Frågan om att återuppta en förundersökning i syfte att utreda om det finns grund för resning kan aktualiseras även på andra sätt, t.ex. genom en framställan om utredningsåtgärder som riktas direkt till åklagaren eller genom att åklagaren på något annat sätt får kännedom om att en dom som vunnit laga kraft kan vara materiellt felaktig.*¹⁵

¹³ Prop. 2011/12:156 s. 57.

¹⁴ SOU 2009:98 s.46.

¹⁵ Prop. 2011/12:156 s. 57.

[...]

Utgångspunkten för bedömningen av om det nya materialet sannolikt utgör grund för resning är vad som fordras för resning. Åklagaren ska göra en prognos av det nya materialets betydelse för möjligheten att bevilja resning. Prognosen ska inte göras av vilket faktiskt bevisvärde en viss kompletterande utredningsåtgärd kan ha utan prövningen ska utgå från hur bedömningen utfaller om de nya uppgifterna bekräftas.¹⁶

[...]

Vidare innebär det nära sambandet mellan resningsreglerna och förutsättningarna för att återuppta en förundersökning i syfte att utreda om det finns grund för resning att åklagaren vid bedömningen av om ett återupptagande ska ske har att betrakta det nya materialet i ljuset av bevisningen i det tidigare brottmålet. Ju svagare bevisningen varit i det bakomliggande målet, desto mindre krävs av det nya materialet för att förundersökningen ska tas upp på nytt.

Om förutsättningarna för att återuppta en förundersökning i syfte att utreda om det finns grund för resning är uppfyllda är åklagaren skyldig att återuppta förundersökningen. Skyldigheten gäller dock inte om det saknas behov av att vidta ytterligare utredningsåtgärder. För detta krävs att det nya material som har kommit fram är så otvetydigt att det inte finns behov av att komplettera utredningen ytterligare. Det bör med andra ord ställas stora krav på det nya materialet för att åklagaren inte ska behöva återuppta förundersökningen.¹⁷

4.1.3.2 Om förordnande av offentlig försvarare

51. Enligt 21 kap. 3 b § RB ska offentlig försvarare förordnas för sökanden om behov finns med anledning av att åklagaren har beslutat eller har möjlighet att besluta om att förundersökningen ska återupptas enligt 58 kap. 6 a § RB. Offentlig försvarare kan också förordnas om det finns synnerliga skäl därtill.

¹⁶ A.a. s. 58

¹⁷ A.a.

4.1.3.3 Om vikten av att uppgifter som framkommer under förundersökningen dokumenteras i protokoll

52. Av 23 kap. 21 § rättegångsbalken följer att protokoll ska föras över vad som förekommit av betydelse för utredningen. Vidare ska åklagaren vid sammanställandet av förundersökningsprotokollet göra en bedömning av vad som förekommit under utredningen och utesluta det som är betydelselöst. Vid detta förfarande måste åklagaren vara objektiv och inte ta bort uppgifter som ur försvarets synvinkel kan framstå som viktiga. Det finns anledning att återkomma till detta i avsnitt 5.5.3. Det har under senare år vid granskning i efterhand riktats kritik mot dels att uppgifter utelämnats från förundersökningsprotokollet, dels att det saknats upplysningar i förundersökningsprotokollet om att det finns ytterligare utredningsmaterial som inte har tagits in i protokollet.¹⁸

4.1.3.4 Kravet på åklagares objektivitet

53. Enligt objektivitetsprincipen, 23 kap. 4 § rättegångsbalken, ska åklagaren även redovisa sådana omständigheter som inte entydigt talar till den misstänktes förmån men som skulle kunna vara av betydelse för hans eller hennes försvar.¹⁹

54. Av praxis från JO och JK följer att åklagaren särskilt bör beakta rollfördelningen mellan åklagare och de brottsutredande myndigheterna och löpande bör utöva en självständig och objektiv kontroll av utredningsresultatet.²⁰

5 NYA BEVIS

5.1 Inledning

55. En huvuduppgift för domstolen är att bedöma trovärdigheten av målsägandens utsaga. En alltigenom trovärdig utsaga från målsäganden kan i förening med vad som framkommit i målet – t ex. genom målsägandens beteende efter händelsen – vara tillräcklig för en fällande dom. Det är dock ett rimligt krav att målsägandens berättelse,

¹⁸ Se JO 2007/08 s. 87 samt *Felaktigt dömda – Rapport från JK:s rättssäkerhetsprojekt* s. 225, 345 och 400 f.

¹⁹ Se JO 1998/99 s. 62, JO 2006/07 s. 62.

²⁰ JO 2007/08 s. 87 och JK beslut 2006-09-21, dnr 3704-04-21.

till den del det är praktiskt möjligt, blivit kontrollerad under förundersökningen.²¹ Så har i flera avgörande avseenden inte skett i aktuellt ärende.

56. Efter att hovrättens dom vann laga kraft och inför detta resningsärende har försvaret anlitat en särskild utredningsman som bland annat har kontrollerat målsägandens berättelse där så har varit möjligt. Det har varit ett mycket omfattande arbete och har bland annat innefattat inhämtande och granskning av handlingar uppgående till ca 15 000 sidor. Arbetet har vidare medfört att polisens IT-avdelning återskapat e-postkorrespondens mellan målsäganden och utredande polis, vilken korrespondens hade raderats av den sistnämnde.

57. Detta nya material har kategoriserats och presenteras enligt följande disposition:

- Målsägandens bristande trovärdighet
 - Oriktiga påståenden *före* huvudförhandlingen
 - Oriktiga påståenden *under* huvudförhandlingen
 - Oriktiga påståenden *efter* huvudförhandlingen
- Nya bevis hänförliga till stödbevisningen
 - Kasper Drakendal
 - Anna Skipper
- Nya bevis avseende brister i utredningen

5.2 Sammanfattning av nya vittnen

58. För det fall det beslutas om att förundersökningen ska återupptas följer här en sammanfattning av de vittnen som är nya i förhållande till tidigare och som skulle kunna bli föremål för förhör.

- Carl Östberg, av försvaret anlitad utredare.
- Mats Gliori, angående hans kontakter med målsäganden (se särskilt avsnitt 5.5.4.).
- Kerstin Hugosson, var med i Frankrike 2012 och kan vittna om att Jessica inte hade några skador, Åtalspunkt 1.6.

²¹ Jfr bl.a. NJA 1991 s. 83, NJA 2005 s. 712 och NJA 2009 s. 447 samt JO 1998/99 s. 62.

- Christer Smith, var med i Frankrike 2012 och kan vittna om att Jessica inte hade några skador, Åtalspunkt 1.6.
- Maria Redén, se avsnitt 5.3.1.7.
- Hotellchef på Hotell J, till vederläggande av stödbevisning, se avsnitt 5.4.2.1.
- Cecilia Kellner, se avsnitt 5.3.2.6.
- Charlotta Smith, kusin till Paul Mac Dowall som inför att Paul skulle inställa sig på anstalt pratade med Pauls dotter och vittnar om att dottern uttryckligen framhöll att hon "aldrig har sett pappa slå mamma".²²

5.3 Målsägandens bristande trovärdighet

5.3.1 Oriktiga påståenden före huvudförhandlingen

5.3.1.1 Oriktiga uppgifter om kontakt med kurator

59. (2013-04-26) Målsäganden påstår i mejl till polisens utredare – vilket påträffades i den s.k. slasken under arbetet med att förbereda denna resningsansökan – att hon har träffat Nina Persson, kurator vid Nacka Värmdö kvinnojour "på måndagar" sedan sommaren 2012.²³ Påståendet är falskt och vederläggs av såväl familjerätten som Nina Persson.²⁴

5.3.1.2 Sjukgymnast bevitnade inte blåmärken

60. (2013-04-26) I samma mejl påstår målsäganden att hon hade blåmärken på armarna när hon besökte sjukgymnasten Petra Ulvenheim. I högermarginalen på det utskrivna mejlet har polisens utredare antecknat "Minns ej" och "ej anteckning". Petra Ulvenheim uppger i samtal med försvarets utredare att hon minns att polisen ringde henne och ställde frågor. Vidare står hon fast vid att hon inte minns att hon skulle ha sett blåmärken på målsägandens armar.²⁵

5.3.1.3 Vederlagt påstående om att tidigare maken var arg på Paul Mac Dowall

²² Se promemoria från Charlotta Smith, bilaga 29.

²³ Mejl från Jessica Mac Dowall till Mats Gliori, 2013-04-26, bilaga 10.

²⁴ Aktanteckning, socialtjänsten i Nacka, 2014-02-17, bilaga 10.

²⁵ Telefonsamtal med Petra Ulvenheim, 2017-02-20. Jfr. förundersökningsprotokoll s. 36, andra stycket.

61. (2013-04-26) I polisförhör uppger målsäganden att "Max är arg på Jessica för att han anser att Jessica inte har skyddat Kasper tillräckligt mot Paul".²⁶ Detta är inte sant och tillbakavisas med styrka av Maximilian Drakendal i såväl polisförhör²⁷ som förhör i tingsrätten. Det ska noteras att Maximilian är tydlig med att Kasper aldrig tidigare har talat illa om Paul eller uppgett att Paul skulle ha varit våldsam.

5.3.1.4 Påstående om skyddat boende ej sant

62. (2013-05-03) Målsäganden påstår i mejl till polisens utredare att socialtjänsten hittat ett skyddat boende till henne: "bra om åklagaren får reda på det så att hon förstår att situationen inte är hållbar". Påståendet är inte sant vilket medgavs av målsäganden själv under muntlig förhandling i ett av de civilrättsliga målen.²⁸

5.3.1.5 Påstående om alkohol och tabletter

63. (2013-05-21) Målsäganden uppger i utredningssamtal med socialtjänsten att hon "inte använder alkohol, tar inte några insomningstabletter och ingen psykofarmaka".²⁹ Påståendet kan i samtliga delar ifrågasättas med stöd av bilagt utredningsmaterial av vilket det framgår att målsäganden dricker alkohol³⁰, brukat Zolpidem³¹ som är ett sömnmedel tillhörande den grupp av läkemedel som kallas bensodiazepiner samt Zoloft som är en psykofarmaka.³² Gruppen psykofarmaka utgörs av sådan medicin som används som läkemedel vid psykiska störningar.³³

5.3.1.6 Osant intyg

64. (2013-07-24) I syfte att – som det måste uppfattas som – få över före detta maken Maximilian Drakendal på sin sida i rättegången tillsände målsäganden denne ett intyg utfärdat av socialtjänsten i Nacka.³⁴ Intyget är ställt "till den det berör". Av texten framgår bland annat det följande.

²⁶ Förundersökningsprotokoll, s. 39, näst sista stycket.

²⁷ Tilläggsprotokoll, 2014-12-01, s. 4–39.

²⁸ Mejl från Paul Mac Dowall till Marie Wessel 2013-10-02, bilaga 11. Se även övriga handlingar i bilagan.

²⁹ Aktanteckning, socialtjänsten i Nacka, 2013-05-21, bilaga 12.

³⁰ Skärmdump från målsägandes Facebook-sida, 2013-06-29, bilaga 12.

³¹ Bild tagen av tabletter i målsägandes handväska, tagen av Paul Mac Dowall 2012-12-08, bilaga 12.

³² Patientjournal i förundersökningsprotokoll, s. 20, bilaga 12.

³³ Nationalencyklopedin,

www.ne.se.ezp.sub.su.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/psykofarmaka

³⁴ Mejl från målsäganden med bifogat intyg till Maximilian Drakendal, 2013-07-24, bilaga 11.

Polis och kvinnojour har kontaktat socialtjänsten med oro för Jessicas säkerhet och bedömt att skyddat boende bör beviljas. Vid detta tillfälle var det svårt att med kort varsel finna ett lämpligt skyddat boende varvid Jessica kring Valborgshelgen tog sin tillflykt till sina föräldrar, vilket man med viss säkerhetsplanering bedömde som tillräckligt tryggt.³⁵

65. Av anteckning i socialtjänstens akt framgår, tvärt emot vad som uppges i intyget, att det enligt polisens bedömning "inte finns risk för att pappan ska skada barnen eller deras mamma".³⁶ Intyget är med andra ord osant.

66. Vidare framgår av SMS-korrespondens att målsäganden uppgav för Paul Mac Dowall att hon ämnade åka med barnen till sina föräldrar i Göteborg den aktuella helgen.³⁷ Det är utifrån ovan angivna omständigheter obegripligt hur det kan påstås ha förelegat en situation där målsäganden skulle ha varit i behov av skyddat boende.

5.3.1.7 Oriktigt påstående om möte med Maria Redén och vad denne berättat

67. (2013-11-18) Målsäganden uppger i mejl till polisens utredare att hon kontaktat en kvinna vid namn Maria Redén, tillika tidigare flickvän till Paul Mac Dowall. Enligt målsäganden ville Maria Redén träffa henne samma dag. Enligt målsäganden berättade Maria Redén om en "fruktansvärd psykisk misshandel som bröt ner henne" och att Paul Mac Dowall var rädd för Maria Redéns pappa som är polischef. Vidare skriver målsäganden "Jag antar att åklagaren är intresserad av Maria då hon kan styrka att hon varit utsatt för exakt samma behandling. Paul bröt ner hennes självkänsla fullständigt".³⁸

68. Ovanstående påståenden avvisas bestämt av Maria Redén.³⁹ Maria Redén ville inte alls träffa målsäganden samma dag – eller ens överhuvudtaget. Maria Redén var skeptiskt inställd till målsäganden. Målsäganden dök upp på uppfarten till Maria Redéns hus och ville berätta om situationen, "jag står precis här utanför ditt hus nu". Målsäganden fick komma in i hallen. Maria Redén har aldrig träffat henne förut. "Jag

³⁵ Intyget är undertecknat av Kirsti Kanttikoski, samordnare vid socialtjänsten i Nacka, 2013-07-22, [bilaga 11](#).

³⁶ 2013-05-06, [bilaga 11](#).

³⁷ SMS-korrespondens 2013-04-30–2013-05-02, [bilaga 11](#).

³⁸ Mejl från Jessica Mac Dowall till Mats Gliori, 2013-11-18, [bilaga 13](#).

³⁹ Telefonsamtal med Carl Österberg, 2017-03-27, [bilaga 13](#).

var väl inte så positiv för jag hade hört en massa tokiga saker om henne, så jag var lite restriktiv med att släppa in en främling i mitt hus. Jag hade hört så mycket.” Målsäganden berättade att hon skulle stämma Paul och vad hon råkat ut för. Hon ville få med Maria Redén och undrade om hon hade upplevt samma sak. Maria Redén svarade att Paul Mac Dowall aldrig gjort henne illa varken fysiskt eller psykiskt, *”hon ville få med mig helt enkelt på att han hade gjort mig illa också”*. Maria Redén sa till målsäganden att hon inte trodde att allt det här var sant. Hon bad målsäganden att inte blanda in henne och bad henne gå. Enligt Maria Redén varade mötet i 5–10 minuter. Hon tror att mötet var för 2–3 år sedan. Det var kallt minns hon. Senare skickade målsäganden ett sms där hon tackade så hemskt mycket för att Maria Redén ställde upp och pratade med henne.

69. När Maria Redén får veta att målsäganden för polisen berättat en helt annan version om mötet säger hon *”Va? Fy vad obehagligt!”*. Det stämmer att hennes pappa varit polischef men inte att Paul skulle ha varit rädd för honom.
70. Diskrepansen mellan vad målsäganden berättade för polisen om mötet med Maria Redén och vad Maria Redén själv uppger får anses som anmärkningsvärd. Särskilt som mejlet inte kom till försvarets kännedom under rättegången och som ett vittnesmål från Maria Redén under huvudförhandlingen allvarligt hade påverkat målsägandens trovärdighet.

5.3.1.8 Oriktiga uppgifter lämnade under sanningsförsäkran

71. (2013-12-05) I ett av tvistemålen uppgav målsäganden under sanningsförsäkran⁴⁰ på fråga från sitt ombud att hon hade ungefär 30–35 tusen kronor i månadslön när hon och Paul Mac Dowall träffades.⁴¹ År 2008 *”fick jag högre lön än vad Paul hade, ungefär 3 000 kronor mer”*. En kontroll av målsägandes och Paul Mac Dowalls inkomstuppgifter visar att påståendet är uppenbart felaktigt.⁴² Paret träffades 2003.⁴³ Målsäganden hade det året en taxerad årsinkomst om 203 200 kronor från överskott av tjänst, eller i genomsnitt 16 933 kronor i månaden. År 2008 hade målsäganden motsvarande 11 141 kronor i månaden i lön. För det fall man ska tro målsäganden skulle Paul Mac Dowall under 2008 haft en månadslön om ca 8 100 kronor. I själva

⁴⁰ Anteckningar vid huvudförhandling, Nacka tingsrätt mål nr T 2485-13, aktbilaga 64, bilaga 15.

⁴¹ Ljudupptagning i Nacka tingsrätts mål nr T 2485-13, 01:00.

⁴² Utdrag ur taxeringsbeskattningsregistret, bilaga 15.

⁴³ Förundersökningsprotokoll, s. 7.

verket deklarerade han ett överskott av tjänst om 641 823 kronor på årsbasis, vilket i genomsnittlig månadslön uppgår till 53 485 kronor.

72. (2013-12-05) Under samma vittnesmål frågade målsägandens ombud om Paul Mac Dowall varit föräldraledig: *"Aldrig, han vägrade vara det"* uppgav målsäganden.⁴⁴ Påståendet är oriktigt. Paul Mac Dowall var enligt uppgifter från Försäkringskassan föräldraledig med sonen Ian Mac Dowall.⁴⁵

73. (2013-12-05) Under våren 2013 initierade målsäganden bl.a. en tvist gällande jämkning av mellan Jessica Mac Dowall och Paul Mac Dowall gällande äktenskapsförord.⁴⁶ Huvudargumentet till stöd för målsägandens talan var att hon, vilket hon även påstod under sanningsförsäkran, i samband med förvärvet av den gemensamma bostaden på Älgö i maj 2008, skulle ha lämnat ett halsband värderat *"till 180 000 kronor"* till Paul Mac Dowall och att hon därigenom skulle ha fått halva fastigheten.⁴⁷ Avtal, kvitto eller liknande saknas dock för den påstådda uppgörelsen.⁴⁸

Vad målsäganden påstått om nämnda halsband är falskt. Av ett kvitto från WA Bohlins smyckeauktioner framgår att Jessica Mac Dowall lämnade in smycket för försäljning på auktion i oktober 2010, d.v.s. 2 år och 5 månader efter att hon påstod att hon skulle ha lämnat det till Paul Mac Dowall. Vidare framgår av kvittot att Jessica Mac Dowall lämnat in halsbandet i sitt flicknamn och att bevakningspriset uppgick till 80 000 kronor – inte 180 000 kronor. Någon försäljning kom dock inte till stånd då inte ens bevakningspriset uppnåddes.⁴⁹ Det kan noteras att målsäganden i stämningsansökan hävdade att halsbandet var värt *"i vart fall 160.000 kr"*.⁵⁰

74. Mot bakgrund av vad som redogjorts för ovan rörande förhör i tingsrätten under sanningsförsäkran måste allvarliga frågetecken höjas kring målsägandens trovärdighet. Särskilt som uppgifterna lämnats under rättegång och under sanningsförsäkran. Det anförda visar att målsäganden inte drar sig för att initiera och fullfölja en tvist på falska grunder.

⁴⁴ Ljudupptagning i Nacka tingsrätts mål nr T 2485-13, 03:18.

⁴⁵ Utdrag från Försäkringskassan, bilaga 16.

⁴⁶ Saken rörde jämkning av äktenskapsförord, Nacka tingsrätt, mål nr T 2485-13, 19:40.

⁴⁷ Nacka tingsrätt, T 2485-13, inspelning 1, 19:55.

⁴⁸ Nacka tingsrätts mål T 2485-13, aktilaga 31, s. 2, bilaga 17.

⁴⁹ Kvitto med inlämningsnr 4745:81, 2010-10-12, bilaga 17.

⁵⁰ Nacka tingsrätts mål T 2485-13, aktilaga 1, s. 2, bilaga 17.

5.3.2 Oriktiga påståenden *under* huvudförhandlingen

5.3.2.1 Läkargesöket och ryggskadan- åtalspunkt 1.4 "badkaret"

75. I förhör under huvudförhandlingen i tingsrätten uppgav målsäganden Jessica Mac Dowall att läkaren Bo Kuritzén *"jobbat som rättsläkare i många år"*.⁵¹ Påståendet är felaktigt. Doktor Bo Kuritzén, som är specialist i internmedicin, har aldrig arbetat som rättsläkare och saknar dessutom sådan läkarbehörighet.⁵²

76. Jessica Mac Dowall påstod inledningsvis att det var åklagaren eller polisen som hänvisat henne till Bo Kuritzén. Ställd under press medgav hon att hon letat upp honom själv med anledning av att han hade sin mottagning nära hennes jobb. Nedan kommer det dock framgå att Jessica Mac Dowall besökte doktor Bo Kuritzén redan år 2012. Vid den tidpunkten jobbade hon inte i närheten. I sammanhanget kan nämnas att Dr. Kuritzén på sin hemsida särskilt har framhållit att man hos honom "snabbt och enkelt kan få läkarintyg".⁵³

77. Vidare påstod målsäganden i sitt förhör, att doktor Bo Kuritzén uppgivit för henne att hon skulle utsättas för onödig strålning i det fall hon genomgick magnetröntgenundersökning.⁵⁴ Påståendet finns även dokumenterat i förundersökningens överskottsmaterial.⁵⁵ Doktor Bo Kuritzén tillbakavisar bestämt att han skulle ha lämnat sådant råd.⁵⁶ Magnettröntgen avger ingen strålning, det är istället en undersökningsmetod som använder sig av magnetfält och radiovågor.⁵⁷

78. Vad gäller den påstådda ryggskadan hänförlig till åtalspunkt 1.4 "Badkaret" framgår av doktor Bo Kuritzéns läkarintyg daterat 2013-06-04, vilket var cirka 2,5 år efter den påstådda händelsen skulle ha inträffat och efter att Jessica Mac Dowall givit in brottsanmälan mot Paul Mac Dowall, att den påstådda skadan befanns placerad över "mellersta brösttryggens kotor".⁵⁸

⁵¹ Inspelning 2, 28:20 och inspelning 4, 01:30.

⁵² FUP, s. 18 samt utdrag från Bo Kuritzéns hemsida, Svea hovrätts [aktbilaga 41](#).

⁵³ Se skärmdump från Dr. Kuritzéns hemsida, [bilaga 5](#).

⁵⁴ Inspelning 4, 32:00–37:00 och inspelning 8, 00:20–01:20.

⁵⁵ Mejlväxling 2013-05-15 mellan Mats Giori och Elisabeth Brandt, [bilaga 5](#).

⁵⁶ Telefonsamtal med Kuritzén 2017-03-31 kl. 08.34, [bilaga 5](#).

⁵⁷ Artikel på www.skadekompassen.se, länk kontrollerad 2017-04-30, [bilaga 5](#).

⁵⁸ Förundersökningsprotokoll, s. 18.

I förhör i tingsrätten uppgav dock målsäganden på fråga från åklagaren att skadan tog i "nedre delen av ryggen".⁵⁹ Under försvarets motförhör uppgav målsäganden skadans placering till "hela min rygg i princip", "mitt på ryggen och nedåt" samt "halva underryggen", "nedre delen av ryggen, ryggraden" och "halva ryggen".⁶⁰ Till socialtjänsten uppgav målsäganden att händelsen "ledde till att hon fick en skada på 8:e ryggkotan".⁶¹ Vittnet Anna Skipper uppgav i sitt förhör att målsäganden var "totalblå över hela nedre ryggen".⁶²

Bröstryggen är placerad nedanför halsryggraden. Den mellersta delen utgörs av kottar fyra till åtta. Det framgår av läkaren Ian Mac Dowalls vittnesmål.⁶³ Den "mellersta bröstryggen kottar" utgörs alltså av den delen av ryggen som återfinns i höjd med skulderbladen. Ingen av de skiftande beskrivningar av skadans placering som målsäganden och vittnet Anna Skipper lämnade under förhören i tingsrätten, stämmer överens med läkarintyget.

79. Uppgift rörande målsägandens rygg återfinns i det förhör som polisens utredare Mats Gliori höll med Paul Mac Dowall 2013-10-22:

MG: Hon säger att hon har, på grund av den här händelsen fått en bestående skada i ryggen, eh.. hon har alltså haft problem eller sedan den här händelsen med sin rygg.

PMD: Hon har alltid haft ryggproblem.

MG: Hon har alltid haft ryggproblem? OK. Kan du utveckla det?

PMD: Nej det kan jag inte överhuvudtaget annat än att hon av och till haft ont i ryggen.

MG: Innan ni träffades?

PMD: Ja.

MG: Har hon, vad sa hon då att det var för problem?

PMD: Alltså att hon haft ont i ryggen, av och till haft ont i ryggen.

MG: Hon har inte utvecklat för dig, eller berättat för dig varför hon haft ont i ryggen.

⁵⁹ Inspelning 2, 24:50.

⁶⁰ Inspelning 4, 03:10, respektive inspelning 5, 36:20.

⁶¹ Utredning jämlikt 6 kap 19 § andra stycket föräldrabalken slutförd 2014-04-28, s. 8, första stycket, bilaga 5.

⁶² 26:00 och 01:02:20.

⁶³ 00:00, se även bild, www.1177.se/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Diskbrack/, bilaga 9.

PMD: Nej, inte annat än att hon fått massage och sådana här grejer och gått hos kiropraktor och sådana här grejer.⁶⁴

80. Noterbart är att utredarna ägde fullmakt att inhämta patientjournaler för målsäganden.⁶⁵ Det fanns med andra ord möjlighet att kontrollera riktigheten av de uppgifter som Jessica Mac Dowall lämnat samt av de uppgifter som Paul Mac Dowall uppgav rörande målsägandes tidigare ryggproblem. Av förundersökningsprotokollet och överskottsmaterialet i ärendet framgår dock att inga sådan åtgärder vidtogs. Det är på sin plats att påpeka att åklagarna, under det dryga år som förundersökningen pågick,⁶⁶ inte vid något tillfälle gav direktiv som syftade till att bekräfta eller avfärda någon av de uppgifter som Paul Mac Dowall lämnade under utredningens gång.⁶⁷ Polisens utredare vidtog inte heller på eget initiativ några utredningsåtgärder i den riktningen. Målsäganden borde åtminstone ha blivit tillfrågad om eventuella tidigare ryggskador i något av de många förhör som hölls med henne.⁶⁸
81. Uppgiften om att målsäganden led av tidigare ryggproblem blir än mer intressant med anledning av att doktor Bo Kuritzén i telefonsamtal med försvarets utredare uppgav att målsäganden besökte honom redan 2012-05-13, d.v.s. drygt ett år innan den undersökning⁶⁹ av målsägandens rygg 2013-06-04 som målsäganden under förhör uppgav var första gången hon träffade doktor Bo Kuritzén.
82. Direkt anmärkningsvärt blir uppgiften då doktor Bo Kuritzén i telefonsamtalet dessutom berättade att målsäganden i maj 2013 inför kommande läkarbesök, bad doktor Bo Kuritzén att radera en journalanteckning från det första besöket 2012. Detta eftersom den enligt målsäganden var felaktig och byggde på ett missförstånd.
83. Ur anteckningarna från telefonsamtalet med doktor Bo Kuritzén:

⁶⁴ Ljudinspelning utlämnad av polisen, 40.55, [bilaga 9](#).

⁶⁵ Förundersökningsprotokoll, s. 14.

⁶⁶ Brottsanmälan registrerades 2013-04-19 och stämningsansökan ingavs 2014-05-13.

⁶⁷ Se sammanställningen av direktiven, [bilaga 9](#).

⁶⁸ Av förundersökningsprotokollet framgår att målsäganden hördes sju gånger i brottmålet. Hon lämnade också uppgifter som dokumenterades i PM. Vidare växlade målsäganden och polisens utredare mejl med varandra vid inte mindre än 205 tillfällen, se mejl 2017-04-18 med bifogat missiv från polisens IT-avdelning, [bilaga 9](#).

⁶⁹ Förundersökningsprotokoll, s. 18.

Kuritzén uppger att han strök en journalanteckning. Han minns inte varför. Det var något som inte var sant som hade kommit in i journalanteckningen. Han är inte rättsläkare. Han har arbetat tidigare på rättsmedicin och har erfarenhet av att skriva rättsintyg.

Kuritzén uppger att han inte sagt till någon patient att magnetröntgen är förknippad med strålningsrisk. Det är orimligt att han sagt något sådant. Jessica Mac Dowall kan ha missuppfattat honom eller manipulerat. Han vet inte och kommer inte ihåg.

Det var dock något som var konstigt med journalen. Första gången han träffade Jessica Mac Dowall var 2012 och då berättade hon något för honom. Sedan när hon fick se vad han hade skrivit när hon kom tillbaka 2013 sa hon "det där vill jag inte ska stå i journalen". Då strök Kuritzén anteckningen. Han har nu ingen aning om vad det rörde. Första gången hon var hos honom var den 13 maj 2012.

Det är sällan han stryker anteckningar, det var hon som ville det och då gör man det uppger Kuritzén. Journalsystemet är inte konstruerat så att han kan få fram sådant som är struket. Enligt Kuritzén måste det ha rört sig om något som Jessica Mac Dowall inte ville skulle vara kvar.⁷⁰

84. Om ovanstående varit känt för åklagaren i samband med att hon fattade beslut i åtalsfrågan hade stämningsansökan mot Paul Mac Dowall med stor sannolikhet inte lämnats in. Än mindre hade Paul Mac Dowall dömts till straffansvar. Beslut om resning bör kunna beviljas enbart på grundval av de nya uppgifterna rörande den påstådda skadan, målsägandens agerande i samband med kontakterna med Bo Kuritzén, samt vad hon uppgav om skadan och läkarkontakterna under rättegången.

5.3.2.2 Om könsord

85. I familjerättens utredning av den 28 april 2014 anger Jessica att Paul skrikit könsord efter henne i samband med överlämning av barnen den 24 november 2013:

"Med Norah vid sin sida skrek Paul 'dra åt helvete din jävla fitta' till Jessica".⁷¹

⁷⁰ Anteckningar, telefonsamtal med dr Bo Kuritzén, 2017-03-31.

⁷¹ Nacka TR mål nr T 783-13, aktbilaga 78, s. 10, st. 4, bilaga 4.

Påståendet gjorde målsäganden även gällande i då pågående vårdnadstvist, initierad av målsäganden, varvid hon gav in och åberopade som bevis ett e-mail som hon skickat till polismannen Mats Gliori, utredande polis i nu aktuellt mål, där hon redogjorde för vad hon påstod hade skett. Händelsen videofilmades dock av Paul Mac Dowall och av upptagningen framgår med stor tydlighet att målsägandes påstående inte är sant.⁷²

5.3.2.3 Om dockor hos socialtjänsten

86. Målsäganden lämnade uppgifter under förhöret i tingsrätten med innebörden att dottern Norah, i utredningssamtal med socialtjänsten, uppmanats att med hjälp av dockor visa "vad pappa hade gjort med mamma", "någons dockas ben var trasigt, hon hade fått döpa dockorna till vem som var vem i familjen".⁷³ Påståendet stämmer inte alls med socialtjänstens anteckningar från det aktuella utredningssamtalet:

När Norah får syn på samtalsmaterialet som finns i rummet, tejpningfigurer (små trädockor) och nallekort, blir hon upptagen av dessa och vill själv bestämma hur de ska användas. Vi lyckas endast fragmentariskt att få henne att beskriva sin tillvaro med hjälp av tejpningfigurerna.⁷⁴

87. I telefonsamtal med försvarets utredare uppger Beata Lingman, familjerättssekreterare, att i det fall familjerätten använder dockor som material anges det i utredningen.⁷⁵

88. Uppgifter från målsäganden av samma innebörd kom polisens utredare Mats Gliori, såväl som åklagaren Birgitta Tholander Werne, tillhanda under förundersökningen. Detta genom mejl från målsäganden den 24 januari 2014.⁷⁶

"När Norah var hos familjerätten berättade hon att hon spontant att hon fått visa med dockor hur pappa hade slagit mamma. Trots att barnen vid flera gånger

⁷² Videofilm upptagen av Paul Mac Dowall, [bilaga 1](#).

⁷³ Inspelning 5, 24:37.

⁷⁴ Barnavårdsutredning, socialtjänsten Nacka, avslutad 2014-04-28, [bilaga 2](#). Se vidare mejlkorrespondens med Beata Lingman, familjerättssekreterare som var med vid samtalet med Norah och som uppger att beskrivningen i utredningen är korrekt.

⁷⁵ Samtalsanteckning, 2017-02-14, [bilaga 2](#).

⁷⁶ Mejl 2014-01-24, [bilaga 2](#).

berättat om våldet de sett så får barnen ingen hjälp pga att pappan förnekar att det varit våld i familjen.”

89. I familjerättssekreterarnas anteckningar från utredningssamtalet med Norah Mac Dowall saknas uppgifter om att flickan skulle ha instruerats att visa med dockor på sådant sätt som målsäganden gör gällande.⁷⁷ Det oriktiga påståendet i mejlet hade varit enkelt att vederlägga genom kontakt med socialtjänstens familjerättssekreterare. Omständigheten måste se som en brist i utredningen och en omständighet som påverkar målsägandes trovärdighet i negativ riktning.

Det ska nämnas att mejlet, som återfinns i polisens överskottsmaterial i ärendet, blev känt för försvaret först under hösten 2014 och alltså efter att åtal väckts. Om polis och åklagare så här långt fram i utredningen – som vid tillfället var inne på sin tionde månad – verkligen var av uppfattningen att målsägande var trovärdig framstår det som obegripligt varför inte förhör hölls med de två familjerättssekreterarna som, om man ska tro målsäganden, bevittnat hur dottern återberättat hur målsäganden misshandlats av Paul Mac Dowall. Någon kontroll av uppgifternas sanningshalt vidtogs dock inte vilket får anses som anmärkningsvärt. Omständigheten är en av många som är ägnade att inge tvivel kring huruvida polis och åklagare förhöll sig opartiska under förundersökningsarbetet.

5.3.2.4 Om ”maskrosvatten”

90. Målsäganden uppgav under förhöret i tingsrätten att hon införskaffade något som benämns som ”maskrosvatten” eller ”blomvatten” från ”apoteket på Odengatan”.⁷⁸ Detta i syfte att snabbare bli av med de blåmärkena som hon påstår att Paul Mac Dowall tillfogat henne. Uppgiften är oriktig och vederläggs av Apoteket AB som uppger att bolaget aldrig salufört någon sådan produkt.⁷⁹ Vad som i sammanhanget ska noteras är att Apoteket AB vid den tidpunkten hade monopol på apoteksmarknaden vilket innebär att om varan inte såldes av dem så gick det inte heller att få tag på preparatet på något annat apotek.

⁷⁷ Utredning jämlikt 6 kap 19 § andra stycket föräldrabalken slutförd 2014-04-28, s. 10, näst sista stycket, [bilaga 2](#).

⁷⁸ Inspelning 2, 34:00. Kronans Apotek på Odengatan 30 i Stockholm är det apotek som omnämns. Paret bodde i Paul Mac Dowalls lägenhet på Surbrunnsgatan 10. Målsäganden var folkbokförd där 2005-04-04–2008-06-08, utdrag ur Skatteverkets folkbokföringsregister, [bilaga 3](#).

⁷⁹ Mejl 2017-03-28, [bilaga 3](#).

5.3.2.5 Relationen till tidigare maken

91. Rörande relationen med tidigare maken Maximilian Drakendal uppgav målsäganden under förhör i tingsrätten att *"Jag har inget ont att säga om Max"*.⁸⁰ Påståendet är felaktigt. I mejlväxling med polisens utredare Mats Gliori utpekar målsäganden exmaken som narkotikamissbrukare och en dålig far till den gemensamma sonen:

Max började gå på Kokain och jag flög hem till Stockholm ensam. [...] Kasper tiggde och bad om att få bo mer hos mig för att hans pappa likt Paul har sådana utbrott. Kasper läxläsning urartar alltid till trauman. Max har lämnat Kasper ensam på nätterna och Kasper då gått in till grannen och ringt mig. Det blev värre ju mer åren gick och värre hemma hos mig med Paul.

92. Även i den utredning som familjerätten vidtog på förordnande från Nacka tingsrätt framgår att målsäganden anser att Kasper inte haft det bra hos Maximilian Drakendal:

*Det hände att Kasper kom hem till Jessica och Paul med sin väska och ville sova över då hans pappa skällt ut honom. Kasper har inte haft det bra hos sin pappa och har brutit ihop i skolan de veckor han varit där.*⁸¹

93. I SMS till Maximilian Drakendal målar målsäganden en allt igenom negativ bild av honom som person.

*Max, ändra din skämtsamma ton mot mig. Vi är inte vänner. Du har bevisat dig som människa och pappa med tanke på vad du gör mot din egen son genom att försvara mannen som förnedrat och kränkt Kasper sedan han var 3 år och slagit hans mamma. Fortfarande gör genom att pumpa Ian och Norah med vilket svin deras storebror är. Max, du och jag ses i rätten och jag ser fram emot att möta er båda. Allt skall fram, all sanning skall fram i minsta detalj och jag är rustad tillsammans med många andra.*⁸²

⁸⁰ Inspelning 1, 21:10.

⁸¹ Nacka TR mål nr T 783-13, aktbilaga 78, s. 9, st. 3.

⁸² SMS nr 32, 2013-10-27, bilaga 4.

Vad håller du på med? Vi lever gömda med hjälp av polis. Räcker 22 vittnen i rätten för att du skall fatta? Du är på Pauls sida? Mannen som nästan slagit ihjäl mig, misshandlat mig gul och blå inför barnen så att de berättat i skola och på dagis så att vi blivit anmälda till socialen. Är det den mannen du vars sida då står på? Jag har vädjat till dig sedan i julas och du spottar på mig? Kränker mig och vägrar hjälpa? Vi lever i ett helvete och ja det kommer bli rättegång. Jag bad di om hjälp du sparkade på mig och därmed på barnen.⁸³

94. Av bifogad bilaga 14 framgår att Maximilian Drakendal nödgades göra en anmälan om övergrepp i rättssak mot Jessica Mac Dowall. Av anmälan framgår att Jessica ringde till Maximilian den 27 november 2013 efter att Maximilian hade förhört av polisen och därvid vittnade till fördel för Paul Mac Dowall, och sa;

"Du har förstört mitt liv, ditt vittnesmål har orsakat utgifter som jag inte har råd med, dra tillbaka ditt vittnesmål och betala för det du ställt till med annars kommer Kasper (den gemensamma sonen) inte vilja träffa dig igen".

95. Efter att Maximilian vidhöll att han avsåg att vittna till fördel för Paul Mac Dowall, undanhöll Jessica Mac Dowall sonen från sin pappa i 14 månader och återkom först efter att Maximilian Drakendal nödgats stämma Jessica Mac Dowall på vårdnaden.

5.3.2.6 Målsäganden talade illa om Paul Mac Dowall inför sina barn

96. Vidare förnekar målsäganden i förhör att hon pratar illa om Paul Mac Dowall inför sina barn.⁸⁴ Påståendet stämmer inte alls överens med socialtjänsten i Nackas uppfattning i frågan. I anledning av att målsäganden, vid familjerättens hembesök hos henne den 17 december 2013, pratade "gränslöst lilla" om Paul Mac Dowall inför barnen upprättade socialsekreterarna en orosanmälan. Ur rapporten från hembesöket:

Jessica fortsätter att prata om de olika rättsprocesserna. Hon är säker på att Paul kommer att få sitt straff, fotboja eller fängelse. Hon säger att hon bara vill att han ska försvinna. Beata påpekar att barnen som befinner sig i rummet intill och

⁸³ SMS nr 20, 2013-05-01, bilaga 4.

⁸⁴ Inspelning 6, 06:50.

förmodligen lyssnar med "stora öron". Jessica svarar att de pratar om allt i hemmet och att barnen varit utsatta för värre saker när Paul bodde med dem. Vi berättar att Norah sagt att de ska flytta efter nyår, det stämmer inte säger Jessica. Hon kommer inte att ha råd att bo kvar i huset och hon kommer inte att ha råd att bo i Saltsjöbaden. Paul vill att jag hamnar på gatan säger Jessica. "Han bryr sig inte om barnen, det har han aldrig gjort".

[...]

Jessica säger med hög röst att Paul tycker att hon är "en fitta". "Han tycker att alla kvinnor är fittor, ni också". Något av barnen skriker och Norah hörs gråta från rummet bredvid, Jessica tar till synes ingen notis om det utan sitter kvar och fortsätter att prata i grova ordalag om Paul. Hon berättar att Kasper (hennes son från ett tidigare äktenskap) bor hos henne på heltid sedan en månad tillbaka, idag är han på samtal hos socialtjänsten på Östermalm eftersom det inletts en utredning utifrån en orosanmälan gjord av skolan han går på. Under hela samtalet sitter Norah och Ian i rummet intill och hör sannolikt allt som sägs.⁸⁵

97. Vidare framgår av socialtjänstens anmälan att Jessica uppgav att hon höll på att skriva fem stycken böcker samtidigt, bland annat en om Ian, en om Norah, en om Kasper, en om Paul och en om kärlek. Jessica frågade socialtjänstens utredare om de kanske kände sig hotade att bli omnämnda i någon av dem. Jessica Mac Dowall uppgav för socialtjänsten att hon skulle ha börjat skriva böckerna efter att en polisman berömt hennes sätt att uttrycka sig skriftligen.⁸⁶ Men efter att socialtjänsten efter besöket orosanmälde Jessica Mac Dowall, ändrade hon sig och erkände att hon ljugit och att det inte var någon polisman som hade berömt henne.
98. Anmälan ledde till att en utredning om målsägandes omsorgsförmåga påbörjades av socialtjänsten i Nacka.⁸⁷ I socialtjänstens motivering till att inleda utredningen anges bland annat att *"mamma pratar gränslöst och illa om pappas brister och beteende samt allt illa han har gjort henne"*. Detta så att de gemensamma barnen Norah och Ian hör.⁸⁸

⁸⁵ Anmälan upprättad 2013-12-19, [bilaga 7](#).

⁸⁶ Anmälan upprättad 2013-12-19, [bilaga 7](#).

⁸⁷ Utredningar Norah och Ian Mac Dowall enligt 11 kap. 1 § SoL, inledd 2013-12-20, s. 1, [bilaga 7](#).

⁸⁸ A.a., s. 2.

99. Att målsäganden talar illa om Paul Mac Dowall inför barnen bekräftas även av Cecilia Kellner, bekant med paret Mac Dowall, i telefonsamtal med försvarets utredare:

Cecilia Kellner (CK): Det som jag inte gillar det är att hon har pratat så väldigt, väldigt öppet om det [brottmålet/CÖ] med allt och alla. Inför sina barn och så. Hon har gått runt och pratat med...

Carl Österberg (CÖ): Har barnen varit med alltså?

CK: Ja absolut.

CÖ: Hur vet du det då?

CK: Därför att jag stått bredvid.⁸⁹

5.3.2.7 Målsäganden i bara armar i Cannes

100. På målsägandes Facebook-sida finns en bild tagen på målsäganden i Cannes den 31 mars 2012.⁹⁰ Således dagen efter det påstådda gärningstillfället i åtalpunkt 1.5 "Cannes". Enligt åklagarens gärningsbeskrivning ska Paul Mac Dowall ha misshandlat målsäganden genom att bland annat "ta hårda grepp runt hennes handleder".⁹¹ Bilden är tagen i krogmiljö och publicerades av vittnet Åsa Modig med bildtexten "Fin!". Det ligger nära till hands att utgå från att det också är Åsa Modig som tagit bilden. Bilden talar emot att den påstådda misshandeln som målsägande berättade om verkligen inträffat.

⁸⁹ Telefonsamtal med Kellner 2017-04-21 kl. 16.59.

⁹⁰ Bilaga 21.

⁹¹ Stämningsansökan, 2014-05-13, ärende nr AM-59450-13.

101. På bilden syns målsäganden iförd blus med halvärms, alternativt uppkavlade ärmarna. Underarmarna är alltså exponerade. Höger underarm skymms i bilden av det bord som målsäganden sitter vid. En del av vänster underarm döljs visserligen av ett vinglas men den övriga huden som exponeras visar inga tecken på sådana skador, "röda märken", som målsäganden i förhör i tingsrätten påstår att Paul Mac Dowall tillfogat henne genom att greppa hennes handleder.

IS: Fick du skador på ben?

JMD: Jag hade skador på, han höll mig stenhårt och vred om handlederna. Jag hade på handleder.⁹²

102. I advokat Johan Erikssons motförhör berättade målsäganden det följande:

JMD: Här vet jag att jag hade, hade på mina handleder, röda märken, jag hade eh ofta, när Paul gjorde tusen nålar på mig eller vred om mina armar så kunde jag få.

JE: Trettionde mars då tar vi oss till. Vad fick du för skador?

JMD: De som jag precis sa.

JE: Ja, och lårkakan då innefattade det något blåmärke på dina ben eller så?

⁹² Inspelning 3, 44:25.

JMD: Ja det minns jag inte.

JE: Det minns du inte. Och blåmärkena var satt dom?

JMD: Jag hade runt handlederna.

JE: Hm.

JMD: Så hade jag...

JE: Hade du blå...

JMD: Blåmärken, det var alldeles rött. Sedan minns inte jag om det blev blåmärken sedan. Ibland blir det blåmärken ibland blir det inte blåmärken ibland är jag röd, rödflammig.

JE: Ja, just det. Rodnader kan ju övergår till blåmärken..

JMD: Hmm.

JE: Och då...

JMD: Men det gör dom inte alltid.

JE: Näe, och då var frågan, hur var det den här gången då?

JMD: Jag minns inte, jag minns att jag var alldeles röd eh.. om handlederna.

JE: Okej.

JMD: Jag minns att jag hade ont.⁹³

103. Mot bakgrund av ovanstående finns det skäl att ifrågasätta målsägandes trovärdighet vad gäller redogörelsen för de påstådda skadorna.

5.3.2.8 Målsägandens uppgifter om relationen mellan Paul Mac Dowall och exmaken Maximilian Drakendal

104. Enligt målsäganden har relationen mellan Paul Mac Dowall och exmaken Maximilian varit så dålig att den sistnämnde inte ens fick köra upp med bilen i paret Mac Dowalls trädgård.⁹⁴ Påståendet tillbakavisas med kraft av såväl Paul Mac Dowall⁹⁵ som Maximilian Drakendal⁹⁶ under de förhör som hölls i tingsrätten. Omständigheten måste påverka den trovärdighet som kan fästas vid målsägandens utsagor under rättegången, negativt.

⁹³ Inspelning 5, 43:40–44:40.

⁹⁴ Inspelning 3, 14:00 och inspelning 5, 62:43.

⁹⁵ Inspelning 1, 35:00

⁹⁶ 40:10.

5.3.2.9 Rörande vem det var som ville skilja sig

105. Under förhör i tingsrätten uppgav målsägande motstridiga uppgifter rörande vem av makarna som först ville skilja sig. Under första delen av förhöret framkommer det att hon i november 2011 inte ville skilja sig.⁹⁷ Utsagan får stöd av den mejlväxling som förevar i september och december 2011.⁹⁸ Bland de handlingar som försvaret lämnade in till polisens utredare under förundersökningen återfinns personbevis uttagna av Paul Mac Dowall i september 2012 för ändamålet skilsmässa.⁹⁹ Målsäganden ville då inte att paret skulle skilja sig enligt Paul Mac Dowall.¹⁰⁰ I början av februari 2013 inkom Paul Mac Dowall med ansökan om äktenskapsskillnad.¹⁰¹ Eftersom målsäganden inte ville skilja sig finns endast Paul Mac Dowalls underskrift på blanketten.¹⁰² Av advokat Erik Lönnqvists vittensattest framgår det följande med anledning av det möte som hölls den 12 mars 2013:

Advokat Carl Skarborg inledde mötet med att säga att Jessica tidigare inte ville skilja sig men att hon nu hade fått inrätta sig efter att Paul givit in ansökan om äktenskapsskillnad.¹⁰³

Det bör således anses klarlagt att Jessica Mac Dowall, tvärt emot vad hon påstår under förhör i tingsrätten, inte ville skilja sig.

106. Under förhandlingarna i brottmålet hävdade målsäganden att hon ville skilja sig redan i juli 2012 efter att familjen kom hem från semesterresa i Frankrike.¹⁰⁴ Hon uppgav dessutom att det var hon som ville skilja sig först, inte Paul Mac Dowall.¹⁰⁵ Målsäganden uppgav att hon bestämde sig för att hon ville skilja sig efter att hon påstod sig ha blivit sparkad i ryggen av Paul Mac Dowall vilket skulle ha skett på Särö söder om Göteborg i augusti 2012 i samband med att de bodde hos Paul Mac Dowalls föräldrar.

⁹⁷ Inspelning 1, 01:08:00

⁹⁸ Förundersökningsprotokoll, s. 139 och 142.

⁹⁹ A.a., s. 177–184.

¹⁰⁰ Inspelning 1, 07:00.

¹⁰¹ Ansökan inkommen till Nacka tingsrätt 2013-02-06 i mål T 783-13, aktbilaga 1, bilaga 8.

¹⁰² Inspelning 1, 10:50–11:35, jfr. bl. a, ”Jag kommer att göra allt för att ställa till med ett riktigt helvete om du går vidare med det här’ Jag skiter i det faktiskt, jag är så trött på detta.”

¹⁰³ Förundersökningsprotokoll, s. 126 och 256.

¹⁰⁴ Inspelning 1, 01:10:20. Se även förundersökningsprotokoll, s. 10, första stycket; s. 37 fjärde stycket; s. 43 tredje stycket; s. 44–45; s. 63 åttonde stycket; s. 65, tredje stycket.

¹⁰⁵ Inspelning 3, 18:01, ”Paul ville inte skiljas, jag ville skiljas”. Se även inspelning 2, 32:40 och 01:01:35, ”Sommaren 2012 så har jag redan bestämt mig att jag ska skilja mig”.

107. Genom alibibebvisning kunde försvaret visa att vare sig Jessica Mac Dowall eller Paul Mac Dowall överhuvudtaget var på Särö i augusti 2012. Då ändrade Jessica Mac Dowall sig till att sparken istället skulle ha skett den 12 juli 2012 när de kom hem från semesterresa i Frankrike. Detta motbevisades återigen genom alibibebvisning från försvarets sida vilket fick till följd att målsäganden ändrade sig och påstod att det var den 13 juli 2012 som sparken skulle ha skett. Detta motbevisades återigen, denna gång med målsägandens svåger som alibi, vilket fick till följd att utredningen i denna del helt lades ned. Någon utredning av de påståenden som Jessica Mac Dowall hade gjort vidtogs dock inte, vare sig av polis eller av åklagare.
108. Jessica Mac Dowalls påståenden att det var hon som ville skilja sig framstår således som motsägelsefullt, för att inte säga obegripligt. Inte minst mot bakgrund av att målsäganden i polisförhör dessutom berättade att Paul Mac Dowall redan i september 2011 meddelat henne att han ville skilja sig.¹⁰⁶
109. Senare, i början av 2017 uppgav målsäganden plötsligen att det var hon, innan maken ensam lämnade in ansökan om äktenskapsskillnad, som ville skilja sig men att han motsatte sig detta.¹⁰⁷
110. Avslutningsvis kan också nämnas att Paul Mac Dowalls bror, Richard Mac Dowall, i det förhör som polisen höll med honom, uppgav att han inte trodde att Jessica ville skilja sig.¹⁰⁸ Det ska särskilt påminnas om att Richard Mac Dowall var gift med Lisa Ajax, väninna till målsäganden.
111. Vad som ovan redogjorts för innebär ensamt – och alltså oaktat övriga omständigheter som redogörs för i resningsansökan – att tilltron till de uppgifter som målsägande lämnade under huvudförhandlingen allvarligt måste ifrågasättas.

5.3.2.10 Oriktigt påstående om att sonen inte fick följa med på semester

¹⁰⁶ Förundersökningsprotokoll, s. 36.

¹⁰⁷ Vårnads-, boende och umgängesutredning enligt 6 kap. 19 § tredje stycket föräldrabalken, undertecknad 2017-03-29, s. 11, andra stycket, bilaga 26.

¹⁰⁸ A.a., s 83.

112. Enligt målsäganden fick sonen Kasper Drakendal *"absolut inte följa med på semester"* till Frankrike sommaren 2012 för Paul Mac Dowall.¹⁰⁹ I förhör uppger målsäganden att bakgrunden var att sonen hade tagit parti för målsäganden vilket enligt henne resulterade i att Paul Mac Dowall angrep honom fysiskt.
113. Både Paul Mac Dowall och sonens pappa, Maximilian Drakendal, avvisar uppgiften om våld eller att sonen inte fick följa med av de skäl som målsäganden påstår. Paul Mac Dowall uppgav i tingsrätten att anledningen till att Kasper Drakendal endast tillbringade den andra av familjens två semesterveckor i Frankrike var att Maximilian Drakendal hade umgänget med sin son den första veckan.¹¹⁰ Maximilian Drakendal kunde inte erinra sig några särskilda problem kring resan.¹¹¹

5.3.2.11 Avsaknad av skador på semesterbild

114. Enligt åtalspunkten 1.6 "Frankrike" ska målsäganden bland annat ha misshandlats på sådant sätt att blåmärken uppstått på hennes lår och att hon t.o.m. skulle ha haft svårt att sitta i bilen. Misshandlen påstods ha skett i slutet av juni 2012 i köket i den gemensamma bostaden på Älgö strax innan en semesterresa till Frankrike via Göteborg. Avfärden till Frankrike från Särö skedde den 29 eller 30 juni enligt målsäganden.¹¹²
115. Bland den motbevisning som försvaret gav in återfinns en bild tagen på målsäganden den 3 juli, i början av semestervistelsen och 2-3 dagar efter den påstådda misshandeln. På bilden ses målsäganden sittandes på en trästol och med bara lår.¹¹³
116. På bilden syns dock inga blåmärken vilket får anses som anmärkningsvärt med anledning av att målsäganden under huvudförhandlingen i tingsrätten påstod att hon visade Paul Mac Dowall sina skador under vistelsen i Frankrike. Detta skulle ha skett i den lägenhet som de lånade.¹¹⁴

¹⁰⁹ Inspelning 2, 50:00.

¹¹⁰ Inspelning 1, 01:13:30.

¹¹¹ 42:40.

¹¹² Inspelning 5, 50:00.

¹¹³ Förundersökningsprotokoll, s. 124–125.

¹¹⁴ Inspelning 5, 01:14:40.

117. Vad som vidare måste anses vara anmärkningsvärt är att målsäganden i förhör påstod att hon hade fått lårkakor till den grad att hon t.o.m. skulle ha haft svårt att sitta i bilen på resan till Frankrike. När hon sedan fick se fotografiet ändrade hon sig till att det skulle ha varit svanskotan som var skadad.
118. Målsäganden uppger oriktigt att bilden är tagen i slutet av vistelsen. Detta med anledning av att en keps som målsäganden påstår tillhör sonen Kasper Drakendal syns i vänster bildkant. Kepsen tillhör dock i själva verket målsägandes och Paul Mac Dowalls gemensamma son Ian Mac Dowall.¹¹⁵ Bilden är dessutom elektroniskt daterad och det framgår att kortet togs den 3 juli 2012 klockan 13:01, d.v.s. två eller tre dagar efter den påstådda misshandeln.
119. Paul Mac Dowalls morbror, Christer Smith, var själv på plats i Frankrike och Jessica Mac Dowall och Paul Mac Dowall åt vid flera tillfällen middagar ihop med Christer Smith och hans sambo Kerstin Hugosson. Såväl Christer Smith som Kerstin Hugosson har förklarat att man med tydlighet vet att Jessica Mac Dowall inte haltade eller på något sätt såg ut att ha varit utsatt för misshandel. Tvärt om.

5.3.3 Oriktiga påståenden *efter* huvudförhandlingen

5.3.3.1 Oriktigt påstående om besöksförbud

120. Vid besök på Engelbrektskolan den 23 september 2016 fick Paul Mac Dowalls föräldrar besked om att skolan hade informerats av målsäganden att de hade besöksförbud enligt dom.¹¹⁶ De nekades därför att träffa sina barnbarn, Norah och Ian Mac Dowall, tillika målsägandens och Paul Mac Dowalls gemensamma barn. Tvärt emot vad målsäganden hade påstått, saknas beslut om besöksförbud.¹¹⁷ Av mejl från Iréne Appelbom, biträdande rektor, framgår att det är målsäganden som lämnat det oriktiga påståendet till skolpersonalen om att det skulle råda besöksförbud för farföräldrarna.¹¹⁸

5.3.3.2 Oriktiga uppgifter om sonens hälsa

¹¹⁵ Uppgift från Paul Mac Dowall.

¹¹⁶ Brev från Ian Mac Dowall, far till Paul Mac Dowall, till skolan, 2016-09-25, [bilaga 24](#).

¹¹⁷ Vårdnads-, boende och umgängesutredning enligt 6 kap. 19 § tredje stycket föräldrabalken, undertecknad 2017-03-29, s. 18, andra stycket, [bilaga 26](#).

¹¹⁸ Mejl skickat den 2016-10-04, [bilaga 24](#).

121. Den senaste socialtjänstutredningen påbörjades av Östermalms stadsdelsförvaltning i februari 2016. I kontakten med socialtjänsten lämnade målsäganden flera oriktiga uppgifter till handläggaren. Hon påstod att sonen börjat bajsa på sig sedan Paul Mac Dowall kom ut från fängelset och att detta "uppges sannolikt bero på stress"¹¹⁹. Målsäganden skriver vidare:

*"Läkaren konstaterades troligen psykisk stress till följd av att pappan kommer ut från fängelset och han har nu blivit remitterad till en barnpsykiolog. Han förstår att vardagen nu kommer att bestå av konflikter som det var innan Paul hamnade i fängelse."*¹²⁰

122. Påståendena är falska. Av sjukvårdens journalhandlingar framgår att pojken inte alls fått någon sådan diagnos.¹²¹ Tvärtom står det uttryckligen att besvären grundar sig i laktosintolerans liksom att den remiss som utfärdades avsåg "frågeställning laktosintolerans eller annan födoämnesallergi".¹²²

5.3.3.3 Oriktigt påstående om vad vårdinrättningarna yttrat i vårdnadsfrågan

123. I en kommentar till socialtjänstens utredning uppger målsäganden att ett antal vårdinrättningar ställt sig kritiska till möjligheten för målsäganden och Paul Mac Dowall att ha gemensam vårdnad om barnen:

*"Nu har både BUP, Barnpsykiatriska på Karlavägen samt Sophia hemmet varit extremt skeptiska till gemensam vårdnad då det gör behandlingen omöjlig till bra resultat för barnen".*¹²³

124. Paul Mac Dowall har tillskrivit samtliga av de vårdinrättningar som målsäganden omnämner. Inte i något fall finns journalanteckningar, intyg eller liknande som styrker målsägandens påståenden.¹²⁴ Det kan också anmärkas att såväl Norah som

¹¹⁹ A.a., s. 5, första stycket.

¹²⁰ A.a., bilaga 2 till utredningen.

¹²¹ Se handlingar från Barnsjukhuset Martina, 2017-05-01, m.fl. vårdgivare, [bilaga 27](#).

¹²² Mottagningsbesök vid Sophiahemmet, 2017-01-25, handlingar utlämnade 2017-04-12, s. 14, [bilaga 27](#).

¹²³ Vårdnads-, boende och umgängesutredning enligt 6 kap. 19 § tredje stycket föräldrabalken, undertecknad 2017-03-29, bilaga 2, [bilaga 26](#).

¹²⁴ Se handlingar från BUP Kungsholmen, 2017-04-07, Karlavägens psykoterapigrupp, 2017-04-19, Sophiahemmet (flera datum) samt utdrag ur gemensamt vårdregister, Stockholms läns landstings hälso- och sjukvårdsförvaltning, 2017-04-07, [bilaga 25](#).

Ian Mac Dowall inte förekommer som patienter vid varken BUP eller Karlaplans psykoterapigrupp.

125. Såvitt gäller BUMM Barnsjukhuset Martina så framgår det av bilagda journal¹²⁵ att Jessica Mac Dowall tog med sonen Ian dit den 9 mars 2017, vilket skedde efter att hon hade blivit informerad om att hennes uppgifter att barnen skulle ha uppsökt läkare var ifrågasatta.

126. Av journalen framgår vidare att Jessica Mac Dowall vid besöket påstod att sonen kände obehag över att behöva återförenas med sin far, då fadern vid tillfället skulle ha suttit i fängelse i cirka ett år och komma ut först om några månader.

Påståendet är oriktigt då Paul Mac Dowall den 9 mars 2017 redan hade varit hemma i cirka tre månader (Paul Mac Dowall avtjänade sin sista dag på anstalt den 19 december 2016¹²⁶) efter fyra månaders bortavaro. Dessutom hade Paul Mac Dowall vid tillfället sedan drygt en månad återupptagit umgänget med sin son.¹²⁷

127. Slutligen framgår det av journalen att sonen Ian inte var med då mamman gjorde påståendena utan att *"samtalet sker utan barnet eftersom han inte vill prata om detta"*.

5.3.4 Sammanfattande kommentar avseende målsägandens bristande trovärdighet

128. Om åklagaren haft kännedom om de omständigheter och bevis som redogjorts för ovan får det anses som uteslutet att åtal hade väckts mot Paul Mac Dowall.

129. I det fall målsäganden vid huvudförhandlingen inte lämnade direkta lögnar som svar på parternas frågor framstår hennes utsagor ofta som överdrivna eller motstridiga, vilket till och med uppmärksammades av tingsrätten och framgår av tingsrättens dom. Att hennes utsagor i vissa delar kan uppfattas som levande, detaljerade och möjligen självupplevda, exempelvis påståendet om inköp av "maskrosvatten" på ett visst apotek kan, i motsats till vad som görs gällande i hovrättens dom, inte tas som

¹²⁵ Journalblad för Ian Mac Dowall, 2017-03-16, kopia uttagen 2017-04-26, [bilaga 25](#).

¹²⁶ Beslut utslusningsåtgärd, Kriminalvården, 2016-12-08, [bilaga 26](#).

¹²⁷ Vårdnads-, boende och umgängesutredning enligt 6 kap. 19 § tredje stycket föräldrabalken, undertecknad 2017-03-29, s. 20–21, [bilaga 26](#).

intäkt för att hennes uppgifter också skulle vara tillförlitliga. Inte heller kan det faktum att hennes berättelser ofta är långa tillmätas någon betydelse.

130. Mot bakgrund av att målsäganden, i vad som framstår som i det närmaste vanemässigt, lämnar oriktiga uppgifter rörande även sådant som saknar avgörande betydelse i målet och att många av de uppgifter som målsäganden lämnade under huvudförhandlingen är av sådan art att de är omöjliga att kontrollera, är det omöjligt att fästa tilltro till något av det som målsägande anför.
131. Sammantaget är det tydligt att målsäganden lämnade en stor mängd oriktiga uppgifter i kontakten med polisen och andra myndigheter såväl före, som under och efter huvudförhandling hölls i målet. Mot bakgrund av omfattningen av påståenden som bevisligen kan konstatera som falska eller kraftigt överdriva samt det faktum att målsäganden även i oträngda lägen lämnar oriktiga uppgifter om triviala omständigheter finns anledning till eftertanke. Målsägandes beteende framstår i det närmaste som tvångsmässigt.

5.4 Nya bevis hänförliga till stödbevisningen

5.4.1 Kasper Drakendal

5.4.1.1 Förhöret

132. Efter att åklagaren valt att lägga ner åtalpunkt 1.3 "Trappan" kallade målsäganden sin son, Kasper Drakendal, för att vittna i hovrätten (han vittnade ej i tingsrätten).
133. Kasper Drakendals vittnesmål finns inte bevarat men hade avgörande betydelse för att domstolen dömde Paul Mac Dowall till ansvar för den påstådda händelsen under åtalpunkten 1.3 "Trappan" i stämningsansökan. Det ska noteras att denna punkt fick drivas enskilt av målsäganden eftersom åklagaren hade valt att inte överklaga den åtalpunkten. Anmärkningsvärt är att Kasper Drakendal enbart vittnade om denna händelse. Om Situationen i hemmet varit som Jessica Mac Dowall påstått borde Kasper Drakendal ha haft mer att berätta. Det anförda leder till misstanke om att Kasper Drakendal har instruerats om att vittna på det sätt han gjorde i hovrätten.

134. Kasper Drakendal var vid förhörstillfället 15 år och 8 månader gammal och berättade i förhöret bland annat hur han bevittnat "Paul Mac Dowall dunka Jessica Mac Dowall mot en stenvägg så att hon slagit i ryggen och bakhuvudet".¹²⁸ Uppgifterna ska sättas i relation till att Kasper Drakendal i ett timmeslångt polisförhör den 30 maj 2013 inte lämnade några som helst uppgifter i den riktningen. Detta trots flera frågor från förhørsledaren med uppmaning att berätta om eventuella brott som Paul Mac Dowall utsatt målsäganden för.¹²⁹ Denna omständighet måste med rätta betraktas som anmärkningsvärd.
135. I polisförhöret berättar Kasper Drakendal spontant och återkommande hur han upplever att styvfader behandlar honom illa med anledning av att han säger till honom att bädda sängen. Frasen "bädda sängen" med varianter förekommer vid inte mindre än 12 tillfällen i det 24-sidiga förhöret. Styvfaderns uppfostran framstår som den största källan till Kasper Drakendals missnöje. Det faktum att modern, tillika målsäganden, ska ha misshandlats av Paul Mac Dowall genom våld mot huvudet utelämnar han helt i sin berättelse.
136. Inte vid något tillfälle under polisförhöret lämnar Kasper Drakendal någon uppgift som ens i närheten kan påstås beskriva det våld han senare i hovrätten påstår sig ha upplevt. Detta framstår som obegripligt och får anses som anmärkningsvärt.

5.4.2 Anna Skipper

5.4.2.1 Angående platsen där Anna Skipper påstår sig ha bevittnat skador

137. I vittnesmål i tingsrätten redogör Anna Skipper för en händelse på Hotel J i Nacka Strand där hon påstår att målsäganden visat henne skador som Paul Mac Dowall tillfogat henne.¹³⁰ Uppgifterna om skadornas placering och art är relativt detaljerad när Anna Skipper fritt får berätta om händelsen, men under advokat Johan Erikssons korsförhör är det påtagligt att hon inte kan redogöra för den aktuella toalettens beskaffenhet. Enligt Anna Skipper ska det röra sig om ett damrum där

¹²⁸ Hovrättens dom s. 4. Ljudupptagningen av förhöret har gallrats av domstolen.

¹²⁹ Förhör 2013-05-30, s. 26–50 i nedlagd förundersökning 0201-K146395-13. Ang. frågor från förhørsledaren: "Vad var det han hade gjort mot mamma där då?", s. 32 och "Vad har du sett då att Paul har gjort mot mamma?", s. 40 samt "Berätta om sista gången du såg Paul göra illa mamma", s. 41.

¹³⁰ 56:50.

två personer kan uppehålla sig, dock förevisade inte målsäganden skadorna inte inne på själva toaletten, utan vid "handtvättsavdelningen".

138. Det saknas damrum på Hotell J. Vidare är toaletterna små vilket redogjordes för av försvaret under huvudförhandlingen.¹³¹ Det är alltså möjligt att ifrågasätta tillförlitligheten av Anna Skippers utsaga. Särskilt som inte heller målsäganden under sitt vittnesmål lyckades redogöra för hur toaletten såg ut. Målsäganden minns överhuvudtaget inte alls om hon förevisade skadorna i ett damrum eller om det var inne på en toalett.¹³²
139. Det kan noteras att Anna Skippers make, Olof Skipper, under vittnesförhör i tingsrätten uppgav att man inte alls åkte till Hotell J efter genomförd TV-inspelning. Det kan vidare noteras att hotellchefen på Hotell J uppgivit att det aldrig har funnits något förrum eller damtoalett, så som Jessica Mac Dowall och Anna Skipper påstått.

5.4.2.2 Angående badscen

140. I sitt vittnesmål uppgav Anna Skipper att hon bevittnade blåmärken på målsägandes kropp för första gången 2006. Detta skulle ha skett i samband med att de spelade in på spaanläggningen Yasuragi för teveprogrammet Du är vad du äter. Målsäganden var för tillfället gravid. Anna Skipper berättar i förhöret om inspelningen av en scen som utspelade sig i en pool:

När vi var där så var alla tvungna att ha kimono och sedan skulle vi ner i en pool. Och det var första gången som jag såg att Jessica hade skador på kroppen. [...] För jag kommer väl ihåg det för det luktade fisk i hela rummet och Jessica kräktes hysteriskt och sedan skulle vi byta om för vi var tvungna att allihopa vara nere i poolen och hon sa att "jag kan inte ta av mig".¹³³

141. Anna Skipper uppger att händelsen inträffade på våren 2006. Det var kallt ute och fortfarande snö. Under programserien 2006 finns två avsnitt med scener inspelade

¹³¹ Förhör 3 med Paul Mac Dowall, 00:00.

¹³² Inspektion 7, 10:46.

¹³³ 05:40.

på Yasuragi.¹³⁴ Det avsnitt som Anna Skipper åsyftar är av allt att döma det tionde programmet i serien som sändes den 4 maj 2006.¹³⁵ Programmet innehåller en scen från Yasuragi med tillagning av fisk¹³⁶ och som följs av en badscen.¹³⁷ Dock syns endast Anna Skipper och en av programmets medverkanden i poolen.

5.4.2.3 Vittnesmål om händelse som motbevisats av försvaret

142. I samband med att Jessica Mac Dowall ingav polisanmälan mot Paul Mac Dowall i mars 2013, uppgav hon att hon skulle ha blivit sparkad i ryggen av Paul Mac Dowall då hon låg på en madrass när de var och hälsade på Ian och Viveka Mac Dowall utanför Göteborg i augusti 2012, och att det var detta som gjorde att hon bestämde sig för att skilja sig (se ovan under avsnitt 5.3.2.9). När Paul Mac Dowall förhördes om händelsen kunde man snabbt visa att det inte var möjligt då vare sig Jessica Mac Dowall eller Paul Mac Dowall befunnit sig i Göteborg i augusti 2012. Jessica Mac Dowall hördes därför av polisen på nytt och ändrade då sin historia till att ha inträffat den 12 juli 2012 då parterna kom till Ian och Viveka Mac Dowall efter en bilsemester till Frankrike. När Paul Mac Dowall visade att inte heller det nya datumet kunde vara korrekt (bl.a. alibibevisning), ändrade sig Jessica Mac Dowall vid ett tredje polisförhör och gjorde gällande att det skulle ha varit den 13 juli 2012. När Paul Mac Dowall genom alibibevisning visade att inte heller det datumet kunde stämma, avfördes påståendet/anklagelsen från förundersökningen.

Vad som bör noteras är att Anna Skipper under ed vittnade om denna händelse som sedermera motbevisats av försvaret.

5.5 Nya bevis avseende brister i utredningen

5.5.1 Manipulerad förhörsurkund

143. Ett av de allvarigaste missförhållandena i polisens utredning gäller omständigheterna i samband med att det tredje förhöret hölls med målsäganden den 23 september 2013. Det förhørsprotokoll som upptecknades under förhöret¹³⁸

¹³⁴ Att endast två program spelades in på Yasuragi bekräftats av Olof Skipper, Anna Skippers dåvarande man, enligt uppgift från Paul Mac Dowall.

¹³⁵ Programtablå för TV 3 den 4 maj 2006, bilaga 22.

¹³⁶ Videofil, bilaga 22, 48:40.

¹³⁷ A.a., 54:40.

¹³⁸ Utredaren Mats Gliori uppger i telefonsamtal 2017-04-24 med försvarets utredare att han skrev ut förhørsprotokollen med målsäganden löpande under respektive förhörstillfället.

redigerades efter instruktioner från målsäganden utan att detta antecknades eller på annat sätt dokumenterades. I bilaga 19 återfinns en detaljerad analys av vilket innehåll som lades till respektive togs bort.

144. Som bakgrund för läsarens förståelse kan nämnas att de uppgifter som målsäganden under utredningens gång lämnat om tid och plats för olika påstådda misshandelstillfällen framstod som i högsta grad otydliga i september 2013. Detta trots att förundersökningen då pågått i fem månader. Det är möjligt att urskilja fyra faser i den process som leder fram till att en oriktig urkund skapas.

i) Instruktion

145. Den 16 september utfärdade åklagaren Elisabeth Brandt direktiv till utredaren Mats Gliori med bland annat nedanstående innehåll:

- misshandel juni 2009 genom slag på armar och bröst med smärta och blånad som följd

vittne- mamman HÖR MÅLSÄGANDEN VAR ÄGDE MISSHANDELN RUM

- misshandel i november 2009

vittne- Anna Skipper HÖR MÅLSÄGANDEN OM VAR SLOG HAN, HUR SLOG HAN, HUR UPPSTOD BLÅMÄRKEN

- misshandel hösten 2010 i badrummet på Älgö genom att ta tag i målsäganden och kasta henne mot badkaret så att hon slog i ryggraden mot kranen med smärta som följd

vittnen- Anna Skipper och mamman HÖR MÅLSÄGANDEN OM NÄR DET HÄNDE (OLIKA UPPGIFTER FRÅN MSG OCH VITTNEN)

[...]

- misshandel när det kommit hem från Frankrike? bodde hos mt:s föräldrar på Särö, tilldelat henne spark i ryggslutet

*vittnen mamma, Anna Skipper, Åsa Modig, FRÅGA MÅLSÄGANDEN OM NÄR
I TIDEN DENNA HÄNDELSE ÄGDE RUM¹³⁹*

146. I mejl¹⁴⁰ den 17 september upplyser Mats Gliori målsäganden och hennes biträde, advokat Carl Skarborg, om att åklagaren vill att målsäganden hörs mer i detalj angående fem precisa tillfällen.¹⁴¹

ii) Förberedelse

147. Den 20 september har de tre kommit överens om att förhöret ska äga rum den 23 september. Därefter skickar Mats Gliori ytterligare ett mejl till Jessica Mac Dowall och målsägandebiträdet advokat Carl Skarborg i vilket Mats Gliori återger innehållet i åklagarens direktiv.

Hej!

*Åklagaren vill att du ytterligare försöker precisera dig ang följande händelser:
Sommaren 2009 hade du blåmärken i samband med en möhippa. Sen satt du i
trädgården hos mamma med en kofta på trots att det var varm ute. Vart skedde
denna misshandel?*

*November 2009 visat blåmärken för Anna Skipper i samband med inspelning av
Blåsningen. Var, När, Hur gick det till mer detaljerat.*

Hösten 2009 på Älgö i badrummet, precisera mer i tid när det hände.

Sparken i ryggslutet i Särö, precisera i tid.

Hälsningar

Mats¹⁴²

148. Advokat Carl Skarborg svarar bara en timme senare med besked om att han och målsäganden förberett vad som ska berättas under förhöret som ska hållas efter helgen.

Hej

¹³⁹ Direktiv 2013-09-16, bilaga 9.

¹⁴⁰ Mejllet är ett av flera som återskapats av polisens IT-avdelning på begäran av försvaret. Vid återskapandet har vissa tecken förändrats och lagts till. I syfte att öka läsbarheten har dessa tecken i framställningen korrigerats av den av försvaret anlitade utredningsmannen.

¹⁴¹ 2013-09-17 kl. 11:19, bilaga 19.

¹⁴² 2013-09-20 kl. 08.24, bilaga 19.

Vi har i tidigare förhör belyst ett relativt stort antal händelser och jag kan förstå om åklagaren möjligen upplever hela materialet som något vildvuxet. Jessica och jag har nu förberett måndagens förhör och inriktat oss på händelser fr o m 2009 och framåt. Vi har också kopplat dem till den stödbevisning vi menar finns till var och en av dessa händelser. I tidigare förhör har vi möjligen lite dels talat om händelserna och dels om stödbevisningen utan att koppla varje enskild händelse till varje enskilt bevis. Någon allvarligare händelse saknar vi stödbevisning omkring, men jag menar där att om Jessicas uppgifter i övrigt kan godtagas kommer också berättelsen om den händelsen att anses styrkt. Jag är inte helt säker på att möhippe-händelsen är ett av våra samlade case, men det ber jag nu Jessica att särskilt begrunda.

Vi ses på måndag.

Mvh

Carl¹⁴³

149. Mats Glirori svarar:

Hej!

Jag förstår hur ni tänker och jag vet att vi redan har gått in på varje tillfälle och Jessica har redogjort i den mån hon har kunnat. Jag skickade detta så att ni skulle förstå lite hur åkl har tänkt kring detta. Vi syns på måndag och jag har avsatt 1,5 tim fk.

Trevlig helg.

Mats¹⁴⁴

iii) Utförande

150. På måndagen den 23 september hölls förhöret på förmiddagen som planerat.

Den version av förhörsprotokollet som därefter skrivs ut av Mats Gliori skiljer sig dock från den som i samband med åtal senare redovisas i förundersökningsprotokollet och som innefattar de ändringar som målsäganden

¹⁴³ 2013-09-20 kl. 09.36, [bilaga 19.](#)

¹⁴⁴ 2013-09-20 kl. 12.09, [bilaga 19.](#)

begärde, dock utan att gjorda ändringar, strykningar eller tillägg redovisas i protokollet.

iv) Efterbearbetning

151. Mats Gliori mejlade den första versionen av utskriften som en bilaga till målsäganden ett par timmar efter att förhöret hade avslutats. Detta mail med bilaga raderades därefter av Mats Gliori men återfanns våren 2017 efter att polisens IT-avdelning, på begäran av försvarets utredare, återskapat hans arbetsmail:

Hej!

Läs igenom och kommentera det som jag ev har missuppfattat. Är innehållet godkänt av dig så bekräfta det så jag kan anteckna.

Mats¹⁴⁵

Målsäganden svarar i sitt mejl, skickat strax före lunchtid dagen efter, med det följande:

"Jag har läst igenom och har kompletteringar jag anser viktiga."

De ändringar som målsäganden vill göra framgår av ett Word-dokument som hon bifogat.¹⁴⁶

Mats Gliori skriver tillbaka:

"Jag har gjort ändringar i ditt förhör enl ditt önskemål."¹⁴⁷

152. Nedan redogörs i punktform för ändringarna i förhørsprotokollet. Den slutliga versionen återges i förundersökningsprotokollet på s. 42–45. Den första "preliminära" versionen återfinns i bilaga 19 tillsammans med den jämförelseanalys som försvarets utredare vidtagit.

¹⁴⁵ Mejl med ämne "Ditt förhör" samt bilaga report[5].pdf skickas 2013-09-23 kl. 13:08, bilaga 19.

¹⁴⁶ 2013-09-24 kl. 11.13, bilaga 19.

¹⁴⁷ 2013-09-24 kl. 17.33, bilaga 19.

- Tillkommen uppgift om att målsägandes var nyförlöst och inte fick avlastning på nätterna av Paul Mac Dowall
 - Tillkommen detaljinformation av hur målsäganden var klädd, "svart stickad tröja med korta puffärmar", i samband med inspelningen av teveprogrammet Blåsningen
 - Specificering i tid, "7:e februari år 2010", när målsäganden besökte läkare
 - Tillkommen detaljinformation om toalettens beskaffenhet på cafét Stationshuset i Saltsjöbaden
 - Borttagande av mening med lydelsen "Samtidigt ringde Kaspers pappa och ifrågasatte varför Kasper inte fick följa med till Frankrike"
 - Tillkommen detaljinformation om en rullgardins utseende i Paul Mac Dowalls föräldrars hem.
153. Det ska påpekas att det dryga dygn som det dröjer innan målsäganden återkommer med instruktioner till Mats Gliori om hur förhöret ska ändras erbjuder henne möjligheter att i göra egna efterforskningar. Exempelvis är det möjligt för målsäganden att titta igenom teveprogrammet som vid tidpunkten fortfarande gick att se på TV 3 Play och konstatera att hon faktiskt hade en tröja på sig med "korta puffärmar".¹⁴⁸

¹⁴⁸ Skärmdump från TV3:s hemsida, exporterade stillbilder liksom det relevanta avsnittet ur programmet återfinns i bilaga 19.

154. Vidare kunde hon besöka cafét Stationshuset i Saltsjöbaden och konstatera att där faktiskt finns "en stor toalett med skötbord"¹⁴⁹ vilket framgår av bilder som försvaret tagit på plats.¹⁵⁰

155. Det var också möjligt för målsäganden att läsa på i de journaler från Familjeläkarna som hon hämtade ut redan den 15 maj 2013.¹⁵¹
156. Det ska påpekas att målsäganden har god grund för att vilja stryka meningen som rör Maximilian Drakendal, exmaken och pappan till den gemensamma sonen. Detta eftersom hennes påstående att Maximilian Drakendal ringt och ifrågasatt varför sonen inte fick följa med till Frankrike, inte var sant.
157. Avslutningsvis ska en viktig omständighet belysas. Av förhörsprotokollet framgår att "Jessica och målsägarbiträdet advokat Carl Skarborg kände att de inte hade något mer att tillägga".¹⁵² Detta är mot bakgrund av vad som ovan redogjorts för alltså inte sant. I anledning av detta framstår det som att ändringen i uppteckningen av förhöret, som är att betrakta som en urkund, kan utgöra en brottslig gärning i form av osant intygande alternativt tjänstefel. Se 22 § förundersökningskungörelsen där det framgår att protokoll ska avfattas på sådant sätt att det ger en trogen bild av vad

¹⁴⁹ Förundersökningsprotokoll, s. 44, första stycket.

¹⁵⁰ Bilaga 19.

¹⁵¹ Förundersökningsprotokoll, s. 19–30.

¹⁵² A.a. s. 45.

som förekommit vid förundersökningen. I samtal med Mats Gliori förnekar denne att han mejlat förhørsutkastet till målsäganden:

MG: Nej, nej, nej, nej. Oh nej. Nej, nej faan heller, det fick ju inte lämna station inte. Hon fick läsa på plats har jag för mig. Eller om jag ringde upp henne och läste upp. Jag har inte mejlat iväg någonting. Det får ju inte lämna något under pågående förundersökning.

CÖ: Nej okej. Inte så att hon kunde göra strykningar och så där?

MG: Nej, nej, det... nej. Nej, eh.. det har jag definitivt inget minne av att vi skulle göra på det sättet. Utan det, det var ju inte brukligt att man gjorde så utan vi lämnade inte ut något under pågående förundersökning. Det är väl vad jag minns.¹⁵³

5.5.2 Förhör upptecknades inte i protokoll

158. I det omfattande överskottsmaterialet som finns till förundersökningsprotokollet, den så kallade slasken, återfinns handskrivna anteckningar i marginalen på en utskrift av ett mejl skickat från målsäganden till utredaren Mats Gliori den 26 april 2013.¹⁵⁴ Av allt att döma är det Mats Gliori som är upphovsman till anteckningarna.

159. I mejlet har målsäganden listat namn och kontaktuppgifter tillsammans med beskrivningar över vad de olika personerna kan tillföra utredningen. Intill namnet Lia Cederström står antecknat "ej sett skador bara omständighet". Bredvid stycket som rör sjukgymnasten Petra Ulvenheim står "Minns ej" och "ej anteckning".

160. Om Petra Ulvenheim lämnade målsäganden följande upplysning:

Petra Ulvenheim mobil 0708640701. Sjukgymnast som jag sökte hjälp hos för tennisarmbåge. Jag hade blåmärken på armarna och berättade för henne att jag var misshandlad. Jag fick ångest över vad jag sagt och hon fick lova att inte berätta för någon. Petra är bortrest till 13:e maj.

¹⁵³ Telefonsamtal 2017-04-24.

¹⁵⁴ Slasken utlämnades till försvarets utredare 2017-03-17. Mejllet med anteckningar återfinns på s. 282. Paginering har gjorts i efterhand.

161. Försvarets utredare har talat med Lia Cederström och Petra Ulvenheim. Båda uppger att de minns att de blev uppringda av en polis som ställde frågor.

162. I marginalen vid stycket där en person vid namn Annelie Wideen omnämns står antecknat "ej sett skador".

163. Vidare berättar Paul Mac Dowalls mor, Viveka Mac Dowall, att hon kontaktades av Mats Gliori den 26 november 2013. I en anteckning om samtalet, med stöd av uppgifter ur sin dagbok, anger hon bland annat det följande:

"Mats Gliori ringer 26/11 2013 och vill ha specifika uppgifter om händelser den 8 april 2012, den 29 juni 2012 samt dagarna 13 och 14 juli 2012. [...] Mats Gliori har sedan aldrig hört av sig med frågor om något annat datum vilket förvånat mig något"

164. Enligt 23 kap. 21 § i rättegångsbalken ska protokoll föras över vad som förekommit av betydelse för utredningen. Anmärkningsvärt nog saknas dokumentation i form av protokoll, promemoria eller tjänsteanteckning rörande de fyra förhör som alldeles uppenbart hölls med kvinnorna. Det kan på intet sätt uteslutas att fler förhör som inte dokumenterades genomfördes under utredningen. Mot bakgrund av de många personer som målsäganden uppmanade polisen att ta kontakt med får detta tvärt om ses som troligt.

165. Det är viktigt att påpeka att uppgifterna som antecknats i marginalen i mejlet aldrig kom till försvarets kännedom förrän efter rättegången i hovrätten. Särskilt Petra Ulvenheims uppgifter hade varit högintressanta för försvaret. De sätter på ett tydligt sätt frågetecken kring målsägandens trovärdighet.

166. I samtal med Mats Gliori förnekar denne att det hölls förhör under förundersökningen som inte dokumenterades:

Jag höll ganska många förhör i det där ärendet vet jag men jag har alla dom förhören har jag dokumenterat. Antingen i förhørsform eller i PM-form.¹⁵⁵

¹⁵⁵ Telefonsamtal 2017-04-24.

5.5.3 Material som talade till Paul Mac Dowalls fördel undanhölls försvaret

167. Den 11 juni 2014 begärde advokat Johan Eriksson att polisen skulle lämna ut samtliga polisanmälningar mot Paul Mac Dowall jämte allt utredningsmaterial och eventuella negativa åtalsbeslut samt allt överskottsmaterial i samtliga förundersökningar mot Paul. Begäran efterkoms endast i delar. Bland annat fattade myndigheten beslut om sekretess för en avrapporteringspromemoria med titeln "Sammanfattning av brottstillfällena" där det bland annat framgår att Kasper Drakendal ej redogjort för den påstådda misshandeln i åtalpunkt 1.3, vilken han dock vittnade om i hovrätten.

168. Vice chefsåklagare Birgitta Tholander Werne hade dessförinnan, tre månader tidigare, givit direktiv om att promemorian liksom förhöret med Kasper Drakendal skulle tas bort ur förundersökningsprotokollet:

Hej Mats

Nu har jag gått igenom beslutsfupen.

Detta ska tas bort ur fupen:

1. "sammanfattning av brottstillfällen" sid 29-34

2. Kaspers förhör, sid 128-152.

Övrigt ska vara med.¹⁵⁶

169. I samma promemoria finns vidare en anteckning om att sjukgymnasten Petra Ulvenheim inte minns några skador och att hon inte gjorde några anteckningar i samband med att hon 2011 behandlade målsäganden för tennisarmbåge. Denna uppgift hade försvaret självklart varit betjänt av att ha tillgång till. Det framstår som troligt att man i så fall hade kallat Petra Ulvenheim att vittna.

170. Utredningsmaterial som talade till Paul Mac Dowalls fördel undanhölls således försvaret. Mot bakgrund av att åtal väcktes mot Paul Mac Dowall, och att han även dömdes till ansvar, framstår ovanstående som anmärkningsvärt. Det saknas inte fog att påstå att Paul Mac Dowall, oaktat alla andra missförhållanden, berövades rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6.1 i Europakonventionen.

¹⁵⁶ Direktiv 2014-03-05, bilaga 9.

5.5.4 Utredaren ger starkt intryck av att vara partisk

171. Det finns tidiga tecken i utredningen på att utredare Mats Glioris roll som objektiv och neutral utredare kan ifrågasättas. Nedan följer något av innehållet i några av de ca 200 mejl som försvaret fått kännedom om att Mats Gliori och målsäganden skickade varandra, samt de ca 30 mejl som Mats Gliori och målsägarbiträdet advokat Carl Skarborg skickade varandra.¹⁵⁷ Vad som bör noteras är att Mats Gliori i flera fall har raderat mailkorrespondens med Jessica. Denna korrespondens har polisens IT-avdelning återskapat på begäran av försvarets utredare.

- *Åkl har läst igenom allt och fattat beslutet på det du har berättat och tycker oxå att Paul verkar tokig MEN hon vill stärka upp ärendet ännu mer innan tvångsmedel fattas.*¹⁵⁸
- *Hej Jessica! Förhöret med Anna var mycket bra tyckte jag. Hon blir absolut vårt bästa vittne.*¹⁵⁹
- *Glömde säga och påminna om att ni ska tänka på brottsskadeersättning för barn som bevittnar våld. Det finns ju en skärpning ang detta.*¹⁶⁰
- *Adv Johan Eriksson har sagt till åkl att Paul däremot hade mycket att berätta vid nästa förhör.... vad det nu kan vara. Vi utgår dock från att det är rent skitsnack.*¹⁶¹

172. Vidare är det anmärkningsvärt att utredaren inte har gjort några åtgärder för att kontrollera målsägandens trovärdighet. Beträffande den påstådda sparken i ryggen som målsäganden uppgav skulle ha ägt rum på Särö under sommaren 2012 bör noteras att den händelsen motbevisades av försvaret.

En polisutredning ska genomföras objektivt och likväl målsägandens som den tilltalades utsagor ska kontrolleras i den mån det är möjligt och rimligt att göra det. För det fall utredaren hade kontrollerat målsägandens utsaga skulle han ha dragit

¹⁵⁷ Se statistiksammanställning och missiv, [bilaga 20](#).

¹⁵⁸ 2013-04-29, kl. 12.46, [bilaga 20](#).

¹⁵⁹ 2013-05-21, kl. 12.52, [bilaga 20](#).

¹⁶⁰ 2013-04-26, kl. 12.18, [bilaga 20](#).

¹⁶¹ 2013-10-02, kl. 08.00, [bilaga 20](#).

slutsatsen att det inte kan ha gått till som målsäganden påstått. Det krävdes emellertid att Paul Mac Dowall själv motbevisade händelsen för att punkten skulle läggas ned.

173. Vad gäller åtalspunkten 1.5 "Cannes" påstod målsäganden först att detta hade ägt rum den 8 april 2012. När hon blev överbevisad om detta lät Mats Gliori bara meddela försvaret att *"Jessica har bytt datum till den 30 mars"*. Mats Gliori meddelade åklagaren det nya datumet men ställde inte en enda fråga därom till Paul Mac Dowall eller Paul Mac Dowalls mor Viveka Mac Dowall, detta trots att Paul Mac Dowall tidigare hade påtalade att hans mammas dagboksanteckningar motbevisade att vad Jessica påstod om den 8 april. Mats Gliori var emellertid inte intresserad att ta del av detta.

174. Här kan återanknytas till vad som har anförts inledningsvis, nämligen att det är ett rimligt krav att målsägandens berättelse, till den del det är praktiskt möjligt, blir kontrollerad under förundersökningen.¹⁶² Om målsägandens utsaga hade kontrollerats hade det kunnat visas att flera av de påstådda händelserna inte kan ha ägt rum – målsäganden och Paul har helt enkelt inte befunnit sig på den påstådda platsen vid den påstådda tidpunkten. Hade hennes utsaga kontrollerats på sätt som nu har gjorts av försvarets utredare finns det god grund att påstå att förundersökningen hade lagts ned och åtal aldrig väckts.

175. Vidare reagerade Paul Mac Dowalls farbror, advokat Thomas Mac Dowall, på att han tror sig ha sett Mats Gliori tillsammans med Jessica Mac Dowall på ett café inne på möbelbutiken Mio i Kungens kurva. Detta var under tid då förundersökningen alltför var pågående. Advokat Thomas Mac Dowall berättar att när de som han tror sig vara Mats Gliori och Jessica Mac Dowall såg honom, lämnade de snabbt cafébordet och gick åt varsitt håll.

5.5.5 Bristande utredning av SMS skickat av målsägandes syster

176. En ytterligare omständighet som får anses belasta utredningen är att det aldrig vidtogs några utredningsåtgärder för att fullt fastställa till vilka vittnen som målsägandens syster, Carolina Robacken, skickade SMS med instruktion om vad som skulle framföras under förhören.

¹⁶² Jfr bl.a. NJA 1991 s. 83, NJA 2005 s. 712 och NJA 2009 s. 447 samt JO 1998/99 s. 62.

Hej mina kära vänner!!!

Min syster går ju igenom helvetet efter att levt i misshandel. På min möhippa på Säröhus ville ju min syster ha eget rum och var inte med på spa och badade. Hon skylldes på amnings stockning men i själva verket ville hon inte visa sina blåmärken.

Skulle ni tre eventuellt kunna bekräfta att hon hade eget rum och inte badade med oss andra. Vet inte om ni minns men jag gör det definitivt. Handlar bara om att bekräfta att det var så.

Puss och kram¹⁶³

177. Av förundersökningsprotokollet framgår att Sofia Torell var ett av de vittnen som mottog SMS:et. Carolina Robacken förhörde dock aldrig och vilka andra som fick sms:et är därför okänt. Kompletterande frågor ställdes inte heller till de vittnen som redan hörts av polisen samt framgår det inte heller av utredningen när i tid SMS:et skickades. Om Carolina Robacken mindes händelsen väl förefaller det egendomligt att hon aldrig förhörde om detta eller, ens, överhuvudtaget. Hon borde ju också ha blivit ombedd att redovisa de fotografier som togs på hennes möhippa.

178. I mejl till åklagaren Birgitta Tholander Werne skriver Mats Gliori det följande.

Jag har nu pratat med 3 st vittnen från möhippan. [...] I förhöret med Torell berättade hon att hon hade fått ett sms från Carolina Robacken (Jessicas syster) om att polisen skulle kontakta dem och förhöra dem om möhippan. Torell skickade det sms,et till mig och du ser nedan vad Carolina skrev. Känns ju inte särskilt bra om man vill ha opåverkade vittnen men samtidigt tror jag inte att de har ljugit för mig och skulle definitivt inte våga ljuga i rätten.¹⁶⁴

5.5.6 Övriga brister i utredningen

179. En vidare redogörelse för en del av de övriga bristerna i utredningen följer nedan.

¹⁶³ Förundersökningsprotokoll, s. 16 samt mejl 2014-02-06, kl. 16.25, [bilaga 23](#).

¹⁶⁴ Mejl 2014-02-06, kl. 16.25, [bilaga 23](#).

- De uppgifter som en målsägande lämnar är ur bevissynpunkt av central betydelse i utredningar om relationsbrott enligt RättsPM från Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum. Av den anledningen bör förhör ske med hjälpmedel som gör det lätt att autentiskt återge målsägandens förhörsuppgifter. Åklagarmyndigheten förespråkar därför videoupptagning framför förhör återgivna i konceptform.¹⁶⁵ Myndigheten skriver det följande i promemorian. *Vid granskningen har inte sällan uppkommit tveksamhet kring vilka frågor som ställts till målsäganden vid förhör som upptagits i konceptform. Vid video- eller ljudbandupptagningar undviks sådana tveksamheter.* I utredningen mot Paul Mac Dowall saknas helt ljud- eller videoupptagning av de förhör som hölls med målsäganden.
- Genom att polisens utredare inte nyttjade erbjudandet från målsägandebiträdet om att inhämta rättsintyg och patientjournaler förlorade polisen kontroll över hur handlingarna med patientuppgifter tillfördes utredningen. Målsäganden tilläts alltså att gallra bland det material som lämnades ut av sjukvården. Något som hon i förhör även tillstod att det är möjligt att hon kan ha gjort.¹⁶⁶ Denna omständighet, som måste belasta åtalet, omnämns inte i domarna.¹⁶⁷ I den tillsyn som Åklagarmyndigheten lät genomföra år 2006 av brottet grov kvinnofridskränkning förutses att läkarintyg och journaler rekvireras av polisens utredare.¹⁶⁸
- Istället för att ombesörja att målsäganden undersöktes av en rättsläkare tillät polis och åklagare att målsäganden valde ut en egen läkare utan specialistkompetens, samt nöjde man sig därutöver med att endast få återberättat av målsäganden vad läkaren enligt henne skulle ha sagt om strålningsrisk vid magnetröntgen. Även dessa omständigheter måste ses som svagheter i utredningen.

¹⁶⁵ RättsPM 2006:8, *Grov kvinnofridskränkning : Tillsynsrapport*, Utvecklingscentrum Göteborg, maj 2006, s. 27–28.

¹⁶⁶ Inspelning 4, 17:05.

¹⁶⁷ Förundersökningsprotokollet, s. 14.

¹⁶⁸ RättsPM 2006:8, *Grov kvinnofridskränkning: Tillsynsrapport*, Utvecklingscentrum Göteborg, maj 2006, s. 25.

- Trots erbjudande därom hämtade polisens utredare inte heller in Viveka Mac Dowalls dagboksanteckningar. I det fall åklagaren haft tillgång till dem är det möjligt att åtal inte väckts i delen som rör åtalspunkten 1.1 "Möhippan".
- Rörande åtalspunkten 1.4 "Badkaret" genomfördes ingen rekonstruktion av påståendet att Paul Mac Dowall skulle ha kastat målsäganden, ur sittande position i ett badkar, in i motstående vägg. Inte heller uppmättes målsägandens vikt. Tingsrätten fann dessutom att händelseförloppet omöjligt kunde ha gått till så som målsäganden påstod.
- Det lämpliga i att förordna målsägandebiträde advokat Carl Skarborg till målsägandebiträde även i den utredning som gällde påstådda brott mot Kasper Drakendal, vilken utredning omedelbart lades ned efter att Kasper Drakendal hade förhört, kan ifrågasättas. Särskilt som försvaret inte fick ta del av förhørsprotokollet med Kasper Drakendal trots begäran därom.¹⁶⁹ Detta torde inte vara förenligt med principen om equality in arms och rätten till ett rättvist försvar.
- En naturlig utredningsåtgärd hade varit att begära in bilder från de personer som deltog i möhippan. Detta i syfte att kontrollera målsägandens klädsel och om det syntes några skador. Detta gjordes dock inte. Inte heller framstår det som att polisens utredare vidtog efterforskningar på sociala medier. En genomgång av målsägandens Facebook-sida får anses som en enkel åtgärd och hade, med anledning av bilden på målsäganden i bara armar, föranlett att frågetecken hade höjts kring de uppgifter hon lämnade rörande åtalspunkten 1.5 "Cannes".
- Det framgår inte någonstans i förhørsprotokollen att utredaren ställde kritiska frågor till målsäganden eller på annat sätt kontrollerade de uppgifter och invändningar som Paul Mac Dowall gjorde gällande till sitt försvar.

180. Som sammantaget framgår var det – i enlighet med JO 1998/99 s.62 – praktiskt möjligt för polis och åklagare att vidta en rad åtgärder för att kontrollera de uppgifter som målsäganden lämnade under utredningen. Möjligen kan vissa av bristerna

¹⁶⁹ Beslut fattat av insp Robert Heugren, 2014-06-13, i ärende med dnr A255.091/2014, bilaga 20.

förklaras – även om de naturligtvis inte kan ursäktas – av att sammanlagt fyra åklagare arbetade med ärendet under olika perioder och att överblicken och kontrollen över utredningen därmed synes kraftigt ha försämrats.

6 SLUTSATS: GRUND FÖR RESNING FÖRELIGGER

181. Av sidan 4 i Hovrättens dom framgår, som har berörts ovan i kapitel 3, att tilltron till Jessica Mac Dowalls uppgifter har varit avgörande för den fällande domen.

”Åtalet bygger i huvudsak på Jessica Mac Dowalls uppgifter. En huvuduppgift blir därför att bedöma om Jessica Mac Dowalls utsaga är trovärdig och om den, i förening med vad som i övrigt har förekommit i målet, är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt (se NJA 2009 s. 447 I och II samt NJA 2010 s. 671).”

182. Av central betydelse är att bedöma trovärdigheten i målsägandens berättelse. Följande kriterier har Högsta domstolen fäst särskild vikt vid i värderingen av målsägandens utsaga. Berättelsen ska framstå som rimlig och inget ska vara svårförklarligt d.v.s. berättelsen i sig ska vara både rimlig och logisk (NJA 1980 s. 725 och NJA 2010 s. 671). Berättelsen ska vara homogen och sammanhållen d.v.s. det får inte förekomma några luckor i berättelsen (NJA 2010 s. 671). Berättelsen ska vara fri från felaktigheter, motsägelser och överdrifter (NJA 2010 s. 671). Det får inte förekomma motiv till falska uppgifter, t.ex. hämnd eller pengar (NJA 1980 s. 725 och NJA 1991 s. 83). Berättelsen ska inte ändras över tiden, d.v.s. den ska hålla genom alla förhör (NJA 1988 s. 40, NJA 1991 s. 83 och NJA 2010 s. 671). Slutligen: berättelsen ska vara påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter innebärandes att berättelsen ska genomgå en granskning i relevanta delar inom förundersökningens ram (NJA 2010 s. 671). Mot bakgrund av vad som har anförts i denna resningsansökan görs det gällande att målsägandens berättelse inte uppfyller något av de av Högsta domstolen uppställda kriterierna.

183. Det finns ingenting som tyder på att målsägandens utsaga på något sätt kontrollerades under förundersökningen, vilket får anses vara ett rimligt krav för att denna ska kunna läggas till grund för en fällande dom.¹⁷⁰

¹⁷⁰ Jfr. bl.a. NJA 1991 s. 83, NJA 2005 s. 712 och NJA 2009 s. 447.

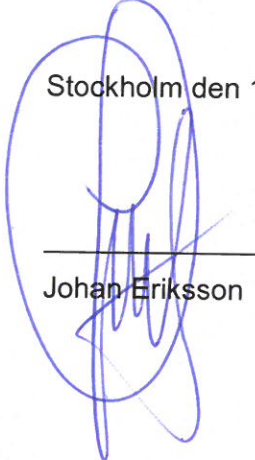
184. Målsägandens utsaga har nu, så långt det är möjligt, kontrollerats av försvarets utredare vilket har föranlett slutsatsen att målsäganden lämnade en stor mängd oriktiga uppgifter i kontakten med polisen och andra myndigheter såväl före, som under och efter huvudförhandling hölls i målet. Dessutom har även nytt material hänförligt till stödbevisningen och utredningen i målet presenterats. Endast ett urval av de oriktiga uppgifter som har påträffats har presenterats i denna resningsansökan.
185. Mot bakgrund av omfattningen av påståenden som bevisligen kan konstateras som falska samt det faktum att målsäganden även i oträngda lägen lämnar oriktiga uppgifter om triviala omständigheter kan hennes trovärdighet nu anses vederlagd.
186. Den omständigheten att anhöriga, väninnor och arbetskamrater har vittnat om att Jessica Mac Dowall har påstått sig vara utsatt för våld i hemmet är något som inte går att kontrollera med mindre än att målsäganden själv erkänner att det har varit falska påståenden och att hon har gjort sig skyldig till falsk tillvitelse eller att dessa vittnen skulle erkänna sig skyldig till menedsbrott. Efter att målsägandens trovärdighet nu får anses vederlagd är bör denna stödbevisning emellertid sakna betydelse då "stödbevisningen inte har något att stödja" och eftersom dessa utsagor endast är en återupprepning av Jessica Mac Dowalls egna uppgifter.
187. Trovärdigheten av målsägandens utsaga har varit direkt avgörande för den fällande domen. För att kort återanknyta till vad som krävs för att resning ska beviljas enligt huvudregeln (58 kap. 2 § 4 p. första ledet RB) kan nämnas att det nya materialet ska ses i förhållande till vad som tidigare har framlagts i målet. Om de nya bevisen tar sikte på något som har varit direkt avgörande för den fällande domen (så som trovärdigheten av målsägandens utsaga i detta fall) bör det inte krävas mer än svaga bevis för att resning ska kunna beviljas.¹⁷¹ I nu aktuellt fall innebär detta att det som presenteras i kapitel 3 angående vad som utgör bevisningen i målet, ska ställas mot vad som i kapitel 5 har presenterats i form av nytt material.
188. Mot bakgrund av vad som har presenterats i form av nytt material i denna resningsansökan får trovärdigheten till målsägandens utsaga anses vederlagd.

¹⁷¹ Axberger m.fl., Felaktigt dömda, s. 88.

Eftersom trovärdigheten till målsägandens utsaga har varit direkt avgörande för den fällande domen är det därför *sannolikt* att Paul Mac Dowall hade frikänts om det som nu har presenterats hade varit känt vid huvudförhandlingen i hovrätten. Resning bör därför beviljas enligt huvudregeln.

189. Om Högsta domstolen inte finner att grund för resning föreligger enligt huvudregeln görs det gällande att vad som nu har framkommit i vart fall medför att det föreligger *synnerliga skäl* att bevilja resning. Här kan återanknytas till vad som har anförts i kapitel 4.1.2 gällande att det av praxis från Högsta domstolen från senare tid är tydligt att nya omständigheter som gör att tilltron till målsägandens utsaga kan ifrågasättas, i fall där den fällande domen till stor del grundar sig på målsägandens utsaga, av Högsta domstolen bedömts utgöra synnerliga skäl för resning.

Stockholm den 16 oktober 2017

Johan Eriksson

Elsa Segerros

7 Förteckning över bilagor:

1. Könsord
2. Dockor och påstått våld
3. Maskrosvatten
4. Relationen med Maximilian
5. Läkarbesök dr Kuritzén
6. Disciplinnämndens beslut om erinran
7. Oro rörande målsägandens omsorgsförmåga
8. Om äktenskapsskillnad
9. Om ryggskadans placering
10. Mejl med anteckningar påträffat i slasken
11. Påstått skyddat boende
12. Använder inte alkohol och tabletter
13. Mötet med Maria Redén
14. Anmälan om övergrepp i rättssak mot Jessica Mac Dowall
15. Inkomstuppgifter
16. Föräldraledighet
17. Halsbandet
18. Osant intyg från socialtjänsten
19. Manipulerad förhörsurkund
20. Utredarens bristande objektivitet
21. Bilden från Cannes
22. Inspelningen av badscenen
23. Sms från målsägandens syster
24. Påstått besöksförbud
25. Patientuppgifter och besök hos sjukvården
26. Om fängelsevistelse
27. Fullmakt
28. Domen mot Paul Mac Dowall
29. Promemoria från Charlotta Smith
30. Överklagandet till HD